Ч. 20 (14.852). Львів, субота 29. січня 1938. Оплата почтова uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Я АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Летунські бої на Далекому Сході.

Вчора (четвер) рано ескадра літаків японської маринарки стрінулась над Нанчаном з 15-ма китайськими літаками і 7 з них зістрілила, опісля збомбардувала нанчанський летунський майдан та знищила там ганґар і 3 літаки. Інша група японських літаків зістрілила над Ганкав 4 китайські бомбові літаки. Ескадри японських бомбовиків бомбардували Сучав (зокрема летунські забудування і військову школу). На залізничій лінії Тієнтсін-Пукав знищили японці залізничий міст і збомбардували кілька важних військових обектів.

ЯПОНЦІ НЕ ДУМАЮТЬ ЗАЙМАТИ ОСТРІВ ГАЙНАН.

Токійські міродатні кола заперечують вістку, немовби команда японської маринарки хотіла заняти великий китайський острів Гайнан. Тому, що такі поголоски викликали операції японської фльоти коло пристані Юлінкан на Гайнані, японська адміраліція вияснює, що ця пристань була осередком китайської контрабанди зброї, тому японські кораблі мали тому перешкодити.

600 СОВІТСЬКИХ ПОВЗІВ І 200 ЛІТАКІВ ДЛЯ КИТАЮ.

Райтер довідується з певного джерела з Пекіну, що СССР вислав до Китаю 600 повзів та 200 літаків. Великі відділи робітників направляють у Сінкіяні шляхи, якими мають іти ці транспорти.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У ТОКІО ПРОТЕСТУЄ.

Американський державний департамент повідомляє: 17. ц. м. американський амбасадор у Токіо зложив енергійний протест проти японських військ, які зле відносяться до американських громадян у Нанкіні та в інших містах.

Невдатні наступи червоних під Селядас.

НАЦІОНАЛЬНИЙ КОМУНІКАТ.

Генеральний штаб національної армії подав, що червоні двічі атакували національні становища на південно-західному відтинку Селядас, уживаючи до наступу 20 повзів. Національні війська відбили наступ, при чому знищили 2 повзи; відступаючи, червоні лишили на бойовищі чимало поляглих.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

Як подає барсельонське міністерство оборони, на відтинках Селядас і Сінґра бої йшли цілий день, але оба війська затримали свої становища. Червоні літаки бомбардували національні осередки концентрації.

КОЛГОСПИ В ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ.

Як подає з Мадриду комуністичний „Ель Соль", у маєтках прихильників еспанського національного уряду на території червоної Еспанії зорганізовано 55 колгоспів, у яких працює 1.812 селян.

ІТАЛІЙСЬКА ПІДМОГА?

„Нюз Кронікл" твердить, що Італія вишле в лютому і березні до Еспанії 50.000 вояків, щоби приспішити перемогу національної армії. Британські офіційні кола цього не потверджують, але міркують, що Італія посилає національній Еспанії час дочасу підмогу в людях.

ПЛЯНИ ВАН ЗЕЛЯНДА

ОРҐАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНЬОГО ГОСПОДАРСТВА.

Б. бельгійський премієр Ван Зелянд оголосив звіт, зложений з 3-ох частин, в якому аналізує перепони у міжнародній торговлі та подає засоби, якими можна їх усунути. М. ін. він пропонує заключити міжнародній пакт господарської співпраці.

ЯК ПРИНЯЛИ ЗВІТ ВАН ЗЕЛЯНДА В АНҐЛІЇ?

Англійська преса приняла звіт Ван Зелянда з великою жичливістю, але не дає йому підтримки. Хоча Ван Зелянд відбув свою подорож з ініціятиви британського і французького уряду та хоча Ван Зелянд точно обговорив з прем. Ван Зеляндом зміст звіту, заки його оголосив, у льондонських колах підкреслюють, що британський уряд не приййме Ван Зеляндового звіту, заки його подрібно не простудіює. Небавом над тим звітом відбудеться дискусія в палаті громад, підчас якої уряд певно зясує своє становище.

Льондонська преса підкреслює, що необхідно дістати запевнення, що Німеччина й Італія не використають помочі, яку дістануть на основі внеску Ван Зелянда, на зброєння.

ЯК В АМЕРИЦІ?

Також у Америці приняли внески Ван Зелянда прихильно, але з резервою. Американці не хотять анґажуватися в тіснішу господарську співпрацю з Европою, допускають хіба обмежену дипльоматичну співпрацю.

—o—

Sygn. VI. 1. Pr. 33/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. D-r J. Locker i S. O. St. Horodyski, w sprawie konfiskaty nr. 10. czasopisma p. t. „Diło" z daty dnia 15 stycznia 1938 r., do Sygn. VI. 1. Pr. 22/38, na posiedzeniu niejawnym w dniu 22. stycznia 1938 r., po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanowił: uznać za usprawiedliwioną dokonaną w dniu 18 stycznia 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 12 z daty dnia 19 stycznia 1938 r., zawierającego: 1) w artykule p. t. „I-sza sesyja Wojewódzka"[illegible] „Naszi hospodarczi [illegible]" — do słów: „[illegible] narodu." oraz od słów „[illegible]" — do końca. 2) W artykule p. t. „Szcze [illegible] kooperacji na Wołyni", a) w ustępie od słów „[illegible]" do słów: „ustanowy", b) w ustępie od słów „[illegible]" — do słów: „ustanowy", c) w ustępie od słów „Job koły" do słów „Masłosojuzu" oraz od słów „[illegible]" — do słów „likwiduwaty", zne. [illegible] z art. 170 k. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863, t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymienione ustępy mają na celu przez świadomie nieprawdziwe i tendencyjne przedstawienie położenia mniejszości ukraińskiej na gospodarczym i kulturalno-oświatowym odcinku, imputować władzom państwowym wywieranie presji na wspomniany odłam ludności dla zniszczenia jej dorobku kulturalnego i gospodarczego, a w wyniku tejże akcji dla jej wynarodowienia, przy czym szerzenie tych wiadomości może wywołać niepokój publiczny. Według §§ 487, 489, 493 pkk. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Ł. Malicki, w. r. Protokulant: Załużny, w. r. Za zgodność: Jaworski, kier. sekret.

—o—

А може пощастить налякати?!...

СОВІТСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПОЧИНАЄ УРЯДУВАТИ.

Безперервні крики захриплими голосами „ура", звуки численних орхестр, пісні, танці... Так святкує в Москві червона площа, радіють народи СССР, шаліють від небувалого щастя!.

Але щож сталося?!

Відбувається перша парляментська сесія за новою конституцією, конституується новий уряд СССР.

Може слід справді придивитися тому, що трапилося цими днями в Кремлі. Адже совітська Україна теж входить до СССР, адже не можуть не торкатися її всі ці Кремлівські „новини"...

Утворено передовсім президію Верховної Ради СССР, цього „колегіяльного президента" СССР, що мусить кермувати державою підчас перерв поміж сесіями Верховної Ради. На чолі цієї президії стоїть постійний її голова-фактичний президент СССР. Це перша новина, бо за старою конституцією в СССР було аж 11 таких президентів (від кожної республики), що по черзі виконували обовязки президента СССР. Першенство, зрозуміло, дали Росії, обравши на голову президії Михайла Калініна, секретар президії, Горкін, теж росіянин, голова президії має 11 заступників-президентів союзних республик, у тому числі й російської. Крім того до президії входять ще 24 члени (серед них скромно на членському фотелі сів і сам „вожд"). І цікаво, що серед цих 24 членів аж 13 росіян, тобто на пленум президії 26 осіб, якщо навіть не головуватиме сам голова або його заступник, Хохлов, представник російської республики, припадатимуть завжди 14 росіян. А якщо додати сюди ще таких „українських" депутатів, як Будьонний, Косарев, то навіть натяку на якусь „небезпеку" в голосуванні бути не може. Входять до президії ще два „українські" депутати, навіть етнографічних українців — командувач київської військової округи командарм Федько і харківської — Тимошенко.

Як водиться в доброму товаристві, премієр міністер Молотов подався до димісії, але знову ніби в якійсь буржуазній країні парлямент висловив йому довіря. І от йому знову доручено скласти міністерство і спис нових міністрів Молотов подав уже в парляменті.

Зміни в цьому реєстрі дуже невеликі. Найцікавіше для совітської України, що на фотелях заступників голови ради народніх комісарів поруч із Чубарем і Мікояном засів наш старий знайомий Станіслав Вікентевич Косіор. Справді клімат України йому не відповідав!

Цікаво, якої національности буде новий ґенерал-губернатор України? Звичайно, нова мітла местиме спочатку дуже старанно, але чимало вже осіб на цих становищах секретарів ЦККП(б)У ламало собі шиї, отже питання тільки в часі.

Пішов зі складу міністерства і „землячок" Криленко, замістив його на посаді „наркомюста" дивізійний військовий юрист Ричков, права рука голови військової колегії Найвищого

Суду СССР, Ульриха по всіх гучних судових процесах.

На чолі нижчої палати — Ради Союзу — став секретар ЦК ВКП(б), тобто найближчий помічник Сталіна, Андреєв, його особистий приятель. Недаремно, коли років три тому в Наркоматі шляхів, яким керував тоді Андреєв, помічено великі „прориви", він замість неласки дістав чи не найпочесніше призначення — на секретаря ЦК партії.

За заступників Андреєву обрано між іншими академика Лисенка, (а ще кажуть, що Україна не в ласці!!). Це ще молода людина, директор інституту селекції і генетики рослин в Одесі, син селянина, який разом із батьком ніби винайшли спосіб яровизації озимого жита та пшениці.

На чолі вищої палати — Ради Національностей — поставлено Шверніка, секретаря Всесоюзної Центральної Ради професійних спілок, не тільки комуніста, але й члена організаційного бюра ЦК ВКП(б), на чолі якого стоїть Сталін, але „обрання" Шверніка мусить означати чіби деяку ласку до всіх членів профспілок.

Чи не найцікавіша новина в усьому цьому є утворення при обох палатах постійних комісій, які абсолютно непередбачені конституцією, будуть працювати безперерви, незалежно від того, чи відбуваються сесії Верховної Ради чи ні.

При кожній палаті є три такі комісії, а саме: а) законодатних проектів, б) буджетова і в) закордонних справ.

Між іншими на чолі комісії законодатних проектів у Раді союзу стоїть (пишайтесь, українці!) Євтушенко, секретар київського обкому КП(б)У.

Але чи не головну ролю відіграватимуть комісії закордонних справ. На чолі першої з них поставлено Жданова, секретаря ЦК партії, знову таки найближчого помічника Сталіна. До цеї комісії як члени входять Хрущов, секретар московського партійного комітету, Берія, секретар ЦК партії Грузії, особистий приятель Сталіна, Мехліс, нова зірка на комуністичному небі, заступник Ворошилова, політичної частини, колишній особистий секретар Сталіна, Панкевич, секретар партійного комітету Далекого Сходу, Косарев, секретар ЦК комсомолу, Волков, секретар ЦК партії Білорусі, що ще недавно працював у центральному секретаріяті у Сталіна Ахунбабаєв, секретар ЦК партії Азербейджану, Мануїльський, заступник Дімітрова з „Виконкому" Комінтерну і Федько (командувач київської військової округи).

Ми навмисне зупинилися над складом цеї комісії, щоб показати, як дбайливо дібрано її. Це все представники найповажніших організацій і водночас цілком залежні від Сталіна. Можна думати, що „Вожд", сидячи на скромному фотелі члена Президії Верховної Ради та валишаючися в тіні, хоче безпосередніше натискати гудзики закордонної політики СССР.

І ми вже маємо дуже розвязану промову голови цеї комісії, Жданова, який просто говорив, що консулі закордонних держав у Ленінграді провадять здебільшості „підривну роботу", який обурювався „хуліганськими, провокаційними вибриками" представників Японії, вимагаючи негайно приборкати їх, який не розумів потурання Франції, з якою СССР звязаний пактом про взаємну допомогу, „всяких мерзотників російського і неросійського походження", що приготовляють терористичні акти проти СССР.

Бідний Літвінов, який так мріяв бути подібним до справжнього закордонного дипльомата, зійшов цілком до ролі маріонетки!...

А коли пригадаємо ще промову Молотова про потребу якнайскоріше збудувати для СССР велику фльоту великих морських одиниць, то СССР немов-то хоче вдарити кулаком по столі, провадити нібн брутальну політику, скинувши західно-европейську маску... Може в такий спосіб пощастить налякати Европу та Азію...

Недобре тільки, що в новому парляменті на першому засіданні довелося палати право Президії Верховної Палати запроваджувати військовий стан в СССР не тільки в інтересах військової оборони, але й в інтересах громадського ладу та державної безпеки. Дуже свіжі ще у всіх спогади про білу Росію, яка „республіка" не дивлячися на всілякі внутрішні „охорони" і запровадження військового стану.

Не все те страшне, що хоче таким показатися. **Гл. Л.**

Даймо „Просвіті" гідну матеріяльну підтримку! Вона мусить рости й міцніти, бо Нація хоче й мусить жити та розвиватися

З польської преси.

Рішає сила голосу і демагогія.

ПРИСТОЙНА СТАТТЯ „ВЕКУ НОВОГО".

Як відгомін соймової дискусії над справою меншин появилася у „Веку Новім" (з 23-го січня) стаття п. н. „Відповідальність і міра". Автор її стверджує, що ця дискусія „оберталася назагал у рамах традиційної схеми", що

„не впало нічо, що заслуговувало би на назву оригінальної концепції, нічо, що було би спробою історичної розвязки великого питання, нічо, що було би зясуванням, що ця наша внутрішня справа у суті найтісніше вяжеться з міжнародньою позицією Польщі, а у критичній хвилині може заважити на долі держави. Проблему — так — доцінюють, але у цій оцінці недостає ще властивої міри, бракує погляду з високої історичної перспективи на дійсність і на розвиткові лінії, що йдуть у майбутність. Якби тих учасників дискусії запитали, як уявляють собі Польщу за 50 літ, якщо наші меншинні справи йтимуть дотеперішнім шляхом, то відповідь напевно булаб мрячна й ухильчива; таких питань поляки взагалі собі не ставлять".

На думку автора від того загального тла відбиває погляд премієра Складковського, який він висловив у своїй промові, а саме, що „від відношення до національних меншин залежить у великій мірі доля Польщі", що „ненависть та нетерпеливість польського народу у відношенні до меншин — це важка помилка", „що негідне польського народу, як національної більшости, свідомої своєї ролі в державі, намагатися до того, щоби згнобити та утруднити життя меншинам, бо все те відібється на співжитті, на спосности Польщі". Автор статті уважає, що все те не вимагає від більшости, щоб вона запалала любовю до меншин, але щоб зясувала собі дійсність. Ця промова премієра Складковського каже, що:

„третя частина громадян держави — це сила, якої в жадім рахунку не можна поминути. Вона каже, що хто цю третю частину робить ворожою для держави, поменшує державу та наражує її на найвищу небезпеку. Каже вона вкінці, що відповідальність за уклад взаємин між державою і меншиною несе польський нарід та що цей нарід не є уявним поняттям, але це збір одиниць, з яких кожна є відповідальна однаково, без уваги чи живе у Варшаві, Станиславові чи в Луцьку.

„Але саме про те забувається. Легковажність і безмежна невідповідальність — домінуюча ціха нашого думання і ... справах, що торкаються меншин. ... коли котрась з меншин дає доказ своєї ... льояльности, бо це підтверджує наше ... тивне відношення до даної національної групи. Занепокоюємося, як десь ... ється спосіб співжиття, бо це ... тря боротьби й „послаблює чуйність" ... ші резкції бувають непередумані, ... ють з усяких можливих джерел ... ком одного: тверезого почуття ... і державної рації".

Автор наводить приклад, що недавно ... ного міста в Галичині приїхав один ... представник групи варшавських т. зв. ... філів й уладив дискусійні сходини з участю ... таблів місцевого польського громадянства. ... кусії на цих сходинах взагалі не було. ... тів реферату, що мотивували ... шення до української проблеми, ... під увагу. Єдина відповідь на реферат — ... вибух пристрасних гасел і вічевих ... „розторощування противника" ... них фраз, зачерпнених з добре ... децької літератури, літратури, що ... закриває невіру у власні сили".

„Це типовий епізод — пише автор ... можна уявити собі, що в іншому ... стві таке зібрання відбулося в ... сфері. Мабуть група поважних ... громадян, що в замкнутому гурті ... ковують нпр. ірляндську проблему ... би у тому моменті відкинути ... особисті почування, щоби розважити ... що служить британській державі ... якість засобів. У нас це ... ня. У зударі поглядів перемагає ... су і демагогія. Спокій, міра, ... Колиж вони стануть очевидною ... теорії і практиці нашої ... тики?"

Приємно нам читати таку статтю у „Веку Новім", в якому стрічали ми вже ... скрайнього зоольогізму. Можна би ... бі, щоб її автор зумів зберегти той ... само від участи в перегонах демагогії.

„Чи ми вміємо бавитись?"

В 13-ому числі „Діла" за цей рік на „Жіночій Сторінці" була стаття під цим наголовком. Авторка уважала за відповідне пятнувати відсутність ясного безжурного настрою нашої молоді. Слід ствердити, що ту Америку ми вже давно були відкрили.

Авторка була на якійсь забаві. Людей було багато, усе було уладжене „по европейськи", були збережені всі „конвенанси", були рефлектори, музика, буфет. Не було тільки сміху, не було веселости, не було безжурности і ця хиба чи недостача зробила на ній таке враження, що хотіла кричати і втікати у світ за очі...

Усе те поетичне і, маю враження, відчуте й написане дуже поважно. А проте боюся, що докори з цього приводу під адресою невеселої молоді можуть ту молодь вразити й образити.

В засаді годимося з авторкою, що це не нормальне, коли забави мають таке обличчя і таке роблять враження. Це й не здорове. Але не можна твердити, що ми нездібні до творчого життя, коли не вміємо бавитись. Це вже занадто відважні слова. Авторка повинна була бути більш обережна і не кидати таких закидів тимбільше, що якби була глибше вдумалась, то найшла би відповідь на своє питання саме у цих словах чи фразах, у цих фрагментах розмов, що їх вели між собою оті молоді люди.

Пише авторка, що чула:

„про невплачені до кооперативи членські вкладки, про які розповідали рожеві устонька молоденької дівчинки" —

„про тяжку працю в одній із фабрик і зідхання за посадою".

Так, так, ласкава Пані. Це не ... коли „рожеві устонька" говорять про ... до кооперативи, про тяжку працю в ф... Але це коротка дійсність, це ... дне, все те таким кошмаром ... молоді душі, що навіть на безтурботній ... речі є чи не виключною темою ... покоління, що Ви його бачили на ... тих, що брали роками участь у ... ональній заверюсі. З їх облич ... турботний сміх. Земля, на ... зросло, перейшла страхіття, ... інша сторона. Обставини, серед ... покоління зростає, мусять стерти ... усмішку. Вічні турботи батьків ... кров дітей, а неменші клопоти ... го покоління таксамо відбилися ... дих лицях. І хіба це зрозуміло ... люді, навіть на забаві говорять ... тиви і невплачені вкладки, про ... фабриці, про варстат праці ... шти безжурно у вигідних ... вають годин і днів спокійних ... тиво, що неодин із молодих ... зари відчував ще холод ... зийшов.

Оці самі молоді люди, ... гись, ведуть тверду роботу, ... великі цінності. Молоді ... заробляють на удержання ...

розносять львівським передплатникам пізнім вечором „Діло“ і так заробляють на прожиток і змогу кінчити студії. Прошу поглянути по містах і головно по селах, в яку хочете організацію чи товариство: хто там працює? Чи не молоді люди? А ті „садівнички“ (провідниці дитячих садків) а пропагаторки кооперації, домашнього господарства, що піхотою в негоду манджають від села до села. Оце ті „посади“, які ледви чи ще якийсь інший нарід знає майже як правило!

Тим вони живуть, бо це роблять, оце їхні турботи, їхні всі думки. Тому і зрозуміле, що це жолобить їм рівчаки обабіч уст, постарює оті молоді лиця. І тому може стане ясна і причина, чому оті молоді не вміють бавитись.

Але одного можна бути певним. Оті молоді, які не вміють сьогодні бавитись, не бавились би, як дехто з їхніх батьків, у переломових хвилинах їхньої батьківщини.

М.Б-ний.

Що треба робити,

коли відкидають заяви шкільного плебісциту?

КОМУНІКАТ У СПРАВІ ВІДКЛИКІВ НА ОСТАННІ ОРЕЧЕННЯ ШКІЛЬНИХ НСПЕКТОРАТІВ.

В останніх днях дістаємо з усіх сторін краю повідомлення, що шкільні Інспекторати відкидають внесені декларації за зміною мови навчання. У мотивах відкинення подано найчастіше, що це зроблено тому, бо „останнє правосильне рішення в справі мови навчання в школі видано нпр. в 1928. р. або 1929 р.“, отже, що від управосильнення цього рішення „іде другий незакінчений 7-ми літній очерк і тому зголошування декларацій за українською мовою навчання в 1937 р. на шк. рік 1938-39 було неузасаднене“.

Інформатори просять нас дати пораду або текст відкликів. Не маючи змоги у такому короткому часі подати всім відповідь, оголошуємо:

1) від таких чи подібних оречень треба вносити відклики до Кураторії через дотичні Інспекторати. На випадок відмови з Кураторії треба: а) або вже скаржити це оречення Кураторії до Найвищого Адміністраційного Трибуналу, коли рішення Кураторії остаточне, б) або вносити рекурс до Міністерства Освіти, коли в рішенні Кураторії буде сказано, що можна такий рекурс вносити. В тому випадку, коли потім прийде відмовне оречення з міністерства, треба це оречення скаржити до Найвищого Адміністраційного Трибуналу.

2) Текст відклику повинен бути приблизно такий: „Кураторія Львівської Шкільної Округи у Львові через Шкільний Інспекторат в . . . До ч. . . . зал. . . . з дня . . .

Проти рішення Шкільного Інспекторату в . . . . з . . . : : :, яким звернено мені шкільну декларацію за українською мовою навчання неполагоджену, вношу отсей

РЕКУРС.

Незгідне з духом і текстом розпорядку Президента Річипосполитої з 29. XI. 1930. р. є твердження, що коли мине 7 літ після управосильнення останнього рішення про мову навчання в даній школі, не можна вносити шкільних декларацій за українською мовою навчання. Дотичний розпорядок в оригіналі ось такий:

„Zmiana języka nauczania może nastąpić nie wcześniej niż po 7 latach, licząc od daty uprawomocnienia się ostatniego orzeczenia, ustalającego język nauczania w danej szkole'.'

Отже в тім розпорядку застережено лише, що не вчасніше як після 7 літ можна вирішувати зміну мови навчання. З того виходить, що коли вже 7 літ минуло, то українські батьки можуть очевидно вносити шкільні декларації за українською мовою навчання в кожному часі, коли їм це вигідно, або коли вважають це за доцільне. Ані цей розпорядок, ані взагалі ніякий закон, ані ніякий інший розпорядок не встановляє ніякого обмеження під цим оглядом.

Дух і текст розпорядку Пана Президента Річипосполитої ішов в тому напрямі, щоб стабілізувати правну підставу мови навчання на час [illegible]ми літ, в той спосіб, щоби мати час на устійнення вислідів навчання в даній мові. Одначе тим не окреслено зовсім, що хто з цього терміну не скористав, не може цього зробити нпр. по 8-ох роках, лише мусить обовязково чекати 14, 15, чи більше років.

Через те повище рішення шкільного інспектора є незгідне з законом і тому прошу його скасувати“. Підпис.

3) Про кожний крок повідомляти Шкільний Реферат УПР і переслати туди відписи оречень влади та відписи рекурсів.

Шкільний Реферат
Української Парляментарної Репрезентації

Памяти заслуженої рідношкільної учительки.

ОЛЕНА ПРОКЕШ.

Останніми часами дівоча школа ім. Шевченка у Львові поносить втрати одну по другій. Щойно несповна місяць тому поховала одну з перших своїх основниць та учительок пок. Марію Білецьку, а ось перед тижнем знову чорна хоругов замаяла на будинку при вул. Мохнацького. Не стало другої з перших виховниць молодого нашого жіноцтва — померла незабутньої памяти **Олена Прокеш.**

Широкі круги громадянства небагато може про неї знають, але ті, що держать руку на живчику нашого приватного шкільництва, добре памятають ту тиху, скромну паню Прокеш, яка поверх 30 літ служила Рідній Школі в добрих і злих часах.

Одна з найспосібніших учениць львівської семинарії — по скінченні її практикує спершу (по тодішньому звичаю безплатно) в школі ім. Шашкевича, відтак у виділовій ім. Ядвиги, накінець ангажують її до новозаснованої першої української дівочої школи У. П. Т. у Львові і в кілька літ опісля до саме тоді отвореної приватної дівочої учительської семинарії. Вчила зразу як доходяча сила (дуже часто безплатно) тільки свого предмету — рисунків, згодом як постійна сила перебрала й інші предмети (спів, роботи., математику й німецьке). Вчила теж довгі роки рисунків у гімназії СС. Василіянок. Рисунки- малярство були її спеціяльністю і в тій ділянці мала визначний талант. Окрім обовязкового виділового іспиту у тої ґрупи студіювала теж малярство приватно у Львові і на вакаційнім курсі в Мінхені. Сама рисувала прегарно (мистцем була в укладуванні взорів з народніх

ЕДМОН АБУ.

ПАРЦЕЛІ НА ПРОДАЖ.

Оповідання.

Анрі Турнер, що дістав першу медалю на Всесвітній виставі не є геніяльним малярем, але образи малює першорядні. Ці образи стали вже модні від чотирьох чи пятьох років і мабуть не потребують лякатися примхи моди. Він продає їх по англійських цінах себто дуже високих. Паризький музей заплатив за „Двірські дами короля“ 18.000 фр.; а один купець з Руан за його малий „Цілунок“ 6.000 фр. Він має замовлень більше, ніж міг би їх виконати за два роки і може небавком заробляти легко 40.000 франків річно.

Його перші успіхи почалися на виставі 1850 року. До того часу він пробивався серед злиднів. Його батько, що мав представництво для продажі вин, забезпечивши собі 10.000 фр. річної ренти, покинув свій інтерес і мало журився своїм сином. Він не був ані „за“ його малярством ані „проти“ нього, а залишивши сина без грошей, заохотив його такими словами: „Коли ти маєш талант, то даси собі раду, а як ні, то сплюнеш на фарби і я вироблю тобі місце в торговлі“.

Від 20-го до 30-го року життя Анрі робив виньєтки до дешевих книжечок, малював віньєтки, прикраси на коробки з цукорками і на вивіски. „Дівча варить обід“ — образ, який можете побачити на стінах сходового провінціонального дому, ще один із гріхів його молодости. За тих десять років біда навчила його одного: — ощадности. Коли-ж одного дня він ствердив, що забезпечив собі прожиток на 18 місяців згори, плюнув на торговлю і присвятив усі свої сили малярству.

Тепер він займає одну з найкращих робітень при Авеню Фошо. Це не робітня, а малий музей. Усього там найдете потрохи, а найменше образів. А причина цього ясна. Коли Турнер хоче намалювати молоду даму з доби Людвика XIII., як вона заклеює любовний лист при бюрку, він починає бігати по крамницях зі старовиною: — тут купить килим з даної доби, потрібний йому на тло образу, там гарне бюрко, то давню тканину. Він буває теж на публичних ліцитаціях і скуповує дорогоцінні памятки: тут купить бюрко Маріони Дельорм, там печатку Нінони де Лянкльо.

Турнер хоче все малювати природно, з моделю, тимто одягає свій модель сам, від голови до ніг. Коли-ж забирається до праці то малює нараз тільки один образ, який відразу вкладає в рямці. Через те нема в його робітні непроданих образів, зате вона вся завалена порцелянами, бронзами, меблями і цяцьками, як малий музей.

Хто не бачив його фотографії не пізнає його на вулиці. Він більше нагадує молодого англійського промисловця, ніж артиста. Обличчя має правильне, трохи холодне, білу шкіру, біляве волосся, малі фаворити — сам по собі малий, дуже добре одягнений, завсіди в темному, без тіні ексцентричности та без дорогоцінностей. Пригадую собі, що навіть у часах коли він сам мусів бути власним льокаєм, на його убранні не було ніколи ні пилинки. Хоч нераз лягав без вечері, голодний, ніколи не виходив з дому без білих рукавичок. Коли обідав у студентських ресторанах, то одягався у першорядних кравців.

Уже від року він живе як „панига“: взяв собі на льокая 18-літнього нубійця, що його залишив у Парижі якийсь англійський пан у повороті з Єгипту. Турнер назвав його для жарту Сніговиком і навчив його всіх мистецтв недоступних для чорної раси: як чистити паркет і черевики, як тріпати меблі і як передавати дискретно листи. За це все він платить йому місячно 10 франків і має найліпшого льокая в Парижі.

Люди кажуть, що Турнер має великі гроші, а я, знаючи його добре, запевняю вас, що він не має багато: 50.000 франків, які вложив у папері державної ренти.

Це вказує на його скромність. У 35-ому році життя він не ходить на балі ані до кабаретів, хоч не можу присягнути, чи він зовсім байдужий на красу Меліни Барні. Коли ця молоденька артистка зірвала контракт з оперою Ля Скаля і приїхала в Париж, Турнер переконав її, щоб вона не спішилася зі своїм дебютом. Він часто відвідує її, і вона його, але це не моя річ і я до цього не мішаюся.

15. травня цього року, на яку годину після відкриття Вистави Академії Мистців, коли Турнер зупинився у задумі перед власним образом, хтось тріпнув його сильно по плечах. Він по-

мотивів), а вміла вчити свого предмету так, що учениці нашої школи рисували дуже добре і вистави їх праць викликували захоплення.

Була теж Покійна дуже музикальна. По скінченні львівської Музичної Консерваторії вела перед війною разом зі сестрою, також піяністкою, власну музичну школу, яка в тім часі, перед відкриттям нашого Музичного Інституту, тішилася доброю опінією і численною фреквенцією серед українського громадянства. А в нашій школі не було вистави ні концерту ні дитячої забави, на якій Покійна не акомпаньовалаб до співу чи до танцю.

Знаворотом кілька разів вела Покійна управу нашої школи і на тім відповідальнім становищі визначалася незвичайною обовязковістю, робучістю, тактом та сердечним відношенням до учительського збору. Любили ми всі Її й шанували. Її звіти, протоколи, касові книги й усі шкільні акти велені були ідеально точно й артистично порядно. Була теж якийсь час касієркою Кружка ім. Ганни Барвінок і тоді контрольна комісія мала лише слова признання для Її рахунковости.

По матері українка, по батькові мала в родині німців, чехів, поляків і навіть італійців — але сама Покійна тривко держалася свого обряду та своєї народности. Мала нераз нагоду перейти на державну службу, але воліла служити своїм. Була членом усіх наших виховних товариств і кожна збірка на народні цілі могла числити на Її щедру жертву.

Вже перед півтора роком перейшла на емеритуру, але вчила ще якийсь час у зменшенім числі годин, та ось від серпня м. р. тяжка недуга підірвала Її сили. До останньої хвилини думала про свою школу і в своїм завіщанні згадала про неї, записуючи поважну суму на Кружок ім. Ганни Барвінок та дуже цінні книжки зі своєї бібліотеки для школи.

На сам Йордан провели ми Її на Личаківський цвинтар: давні товаришки науки і праці учениці, родичі дітей. Над свіжою могилою сказав гаряче слово о. катехит Горчинський, а п. Федорчакова попрощала Покійну від школи й товаришок. У неділю відбулося шкільне заупокійне Богослуження з панахидою, відтак ще у школі зійшлись учениці, родичі й учительки, щоби щирими словами згадувати Ту, яка довгі роки працювала поміж нами і дальше жити буде в наших серцях ясним добрим спогадом.

К. М.

СВЯТА 22. СІЧНЯ.

СТАНИСЛАВІВ.

В суботу 22. січня святкував Станиславів роковини проголошення самостійности й соборности України. Рано в год. 7.15 відправив о. Луцик в асисті двох священників торжественне богослуження. Підчас богослуження виголосив о. Салевич дуже гарну, патріотичну проповідь. Вечором в год. 20. у салі „Сокола" відбулися святочні сходини. Річеву змістовну промову виголосив м-р Микитюк, д-р М. Грушкевич деклямував, а стан. „Боян" і „Думка" відспівали відповідні пісні. Дуже гарне враження робила дбайливо прибрана сцена українськими державними гербами й національними барвами. Громадянство зійшлося численно.

Холмщина винаселюється.

МАСОВА ЕМІГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЕЛЄМЕНТУ ДО АРГЕНТИНИ.

Варшава, 27. січня.

Від кількох місяців можна зауважити серед українського населення усіх повітів Холмщини масовий еміграційний рух. Тисячі людей збираються їхати до Аргентини й інших південно-американських країв; організацію еміграції переводить варшавський ем. синдикат.

Перше, що впадає в очі при шуканні причин того масового перенаселення з надкордонних частин нашої етнічної території, де українське селянство завжди кріпко хоча може й підсвідомо держалося своєї землі, це — виїзд найбагатших господарів. Парадоксальне явище, яке годі чимось пояснювати. Деяке світло на ту справу кидає факт, що найбільшу цифру кандидатів на виїзд виказують терени відомих жуківських подій, (громади Мечин, Чешин, Грабовець), причому втікає з тих околиць дослівно ввесь український елємент, залишаючи землю дуже часто у несвоїх руках.

Довідуємося нпр., що одно з найкультурніших донедавна сіл Холмщини **Берестя** на Грубешівщині, яке єдине не боялося тримати в себе українських вчителів-галичан і було добре зорганізоване кооперативно — виїзджає майже поголовно.

Таке саме можна заобсервувати в українському поясі Білгорайщини в громадах Тарногород, Бабичі, Вільхівець, Обша, Замх і інші.

Адміністраційна влада дуже охоче відноситься до тієї еміграції, хоча — як відомо — американський ринок не дуже то в останніх часах пригожий і привітний для зовнішньої еміграції.

Правда, українська Холмщина досі виказувала значний природний приріст населення (43 прц.) і в нормальних умовинах явище навіть масової еміграції не булоб страшне, та щож, коли теперішній гін до покидання рідної землі опустошує цілі околиці з найсвідомішого українського елєменту, дозволяючи чужим кольорам на демографічній мапі чимраз більше зливатися в одну, суцільну барву, яка зближається до Буга. Явище багатомовне, яке повинно викликати зацікавлення українських відповідальних кол

КТВ.

вернувся лихий, але його гнів розтанув, коли він побачив перед собою велику усмішку на червоному обличчі старого Шенгрі.

— Добрий Фан Остаде! — крикнув Шенгрі до нього так голосно, що кілька осіб чуло довкола. — Я бачив твої образи. Тільки твої тут щось варта! Ти побив на голову своїх земляків, англійців і бельгійців. Коли наш уряд не замовить у тебе образу на сто тисяч і не дасть тобі ордеру, я зруйную Бастилію!

Він узяв Анрі за руку і сказав пошепки:

— А може ти хотів би оженитись?

— Дай мені спокій!

— Міліон!

— Дурниці верзеш! який міліон хотів би мене?

— Чому ні! ти і міліон стоїте нарівні. Кілько міліон приносить річно доходу? пятьдесять тисяч франків. Ти заробляєш теж такі гроші, отже ти варт міліон.

— А деж ти його вигребав?

— Ага, бачу, що моя звістка починає тебе цікавити! Отже послухай: є такий добродій Ґаєр.

— Той, що грає на біржі? Дякую.

— Не грає більш як я. Він є архіварем у міністерстві...

— Такий бідолаха! Деж той міліон?

— Ага, міліон таки тебе цікавить! Отже той Ґаєр є взірцевим урядовцем. Від трицяти років він приходить до бюра пять хвилин перед десятою і виходить пять хвилин перед четвертою і за той час ані разу не залишає на своєму бюрку свого капелюха замісць своєї голови.

(Далі буде)

З ЕКВАДОРУ ПРОГАНЯЮТЬ ЖИДІВ.

Уряд південно-американської республики Еквадор видав декрет, на основі якого **всі жиди**, що не займаються рільництвом, ані ніякою ділянкою промислу, корисною для оборони держави, **мусять покинути край до 30-ох днів.**

У мотивах декрету уряд стверджує, що такий декрет повинен був уряд видати перед 40 роками, а то за цей час до Еквадору приїхало чимало жидів до тої республики без сотика, доробилося там чималих маєтків і висилають еквадорське золото за кордон, зменшуючи багатство краю.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 12. Субота, 28 (16) січня 1888.

„ЩОБИ В НЕДАЛЕКОМУ ВЖЕ ЧАСІ ЦІЛА ГАЛИЦЬКА РУСЬ СТАНУЛА ПРИГОТОВАНОЮ".

Виділ політичного товариства „Народна Рада" скликав на 2. лютого 1888 р. загальні збори. В цьому числі „Діла" на передовому місці заклик до „Руських патріотів Галицької Руси":

„Не потребуємо ам доказувати, що товариство „Народна Рада", основане на програмі Головної Ради Руської з 1848 року, є нині тим політичним органом Галицької Руси, що у своїй повазі може з успіхом ставати супроти противника і супроти уряду в обороні народніх прав на підставі конституції, що признала рівні права всім народам Австрії. „Народна Рада" покликана нині також перевести здорову та кріпку організацію руських сил, щоби в недалекому вже часі ціла Галицька Русь станула приготованою енергічно та солідарно.

„З уваги на такі великі завдання товариства „Народна Рада" — патріотичним обовязком кожного щирого русина є дбати за якнайбільшу повагу того політичного органу Галицької Руси. В „Народній Раді" повинні згорнутись у велику могутню громаду всі щирі русини, — „Народна Рада" повинна нараховувати тисячі членів, русинів усякого стану і зі всіх сторін краю, — а тим чином політичний орган Галицької Руси набере такої поваги і сили, що його голос в кожній народній справі буде голосом цілого галицько-руського народу, — противник Руси мусітиме з ним рахуватись, а уряд ніколи не поважиться перейти над ним до денного порядку!"

Вічна наша мрія... Можемо сміло пересунути дату того заклику на 50 літ пізніше.

„ЗАМАХ НА РУСЬКУ НАРОДНІСТЬ".

На другому місці цього числа надрукована довга „Промова пос. П. Лінинського, виголошена на XXVI. засіданні сойму дня 20. н. ст. січня 1888 при розправі над запомогою для кс. Змартвихвстанців".

Від 1881 до 1887 року галицький сойм ухвалив 19.000 зр. з краєвої каси на допомогу інтернатові Змартвихвстанців. В 1888-ому році мав ухвалити дальших 4500 зр. такої самої субвенції. Пос. Лінинський забрав у тій справі слово і гостро критикував „панську господарку" сойму, що витрачував народні гроші часто на непотрібні речі. Між іншим нагадав, що на будову соймового будинку „край наш у хвилинах дуже критичних свого економічного розвитку зложив півтора міліона, бо „суспільна єрархія" хотіла мати „ґмах монументальни, повинєн би", тому „тутай оценндносьць била би ґмахем, — заставєсн, поставєсн". „Що мені — казав пос. Лінинський — з монументальної палати, коли двори переходять в чужі руки в жахливий спосіб, — наше міщанство стогне під тягарем недостатку і лихви, а селянство на біді сидить і бідою поганіє".

У справі допомоги Змартвихвстанцям пос. Лінинський м. і. говорив:

„Що ми, русини, за інтернат Змартвихвстанців не є вам вдячні, — чейже самі про те здорові добре знаєте. Представники руського народу тай руська журналістика виказували при кожній нагоді, що насилання на нас Змартвихвстанців і Єзуїтів нагадує нам тяжкі часи XVI. і XVII. століття, яких висліди були потоки братньої крови — було повстання Хмельницького, а вслід за тим упадок Польщі. Русини знають, що ваші інтернати Змартвихвстанців і Єзуїтів — це замах на руську народність тай на наш обряд святий — що самі через те підкопуєте унію".

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ У ҐРАЦІ.

Виділ Українського Студентського Т-ва „Січ" у Ґраці подає всім зацікавленим до відома, що вписи на літній семестр тривають до кінця лютого ц. р. Крім університету є у Ґраці техніка зі всіма факультетами та І. рік гірничої академії. Решту студій на гірничій академії продовжається у Леобені.

Кандидатів, що хотіли би вписатися на котрийсь із факультетів, просимо надіслати: 1) свідоцтво зрілости, 2) метрику, 3) 2 світлини, 4) свідоцтво незаможности, 5) 10 зол. міжнародніми почтовими марками на кошти переписки.

Удержання у Ґраці при мірних вимогах коштує 140 зол. місячно. З повної оплати для чужинців наших студентів звільняють, так, що оплата звичайно виносить 150—175 зол. семестрально.

Хто звертається до Т-ва за інформаціями, мусить залучити міжнародню почтову марку (на поручений лист — дві).

В усіх справах просимо звертатися на адресу:

Ukrainischer Studentenverein „Sitsch", Graz [illegible] Österreich.

Економічний огляд.

За суспільне переверствування нашої нації.

Суспільна структура західної вітки нашої нації є вислідом її історичної долі минулих століть. Майже до кінця XVIII. століття належала вона до підупалої з політичного й господарського погляду польської держави, опісля північно-західні землі попали під владу Росії — країни господарсько недорозвиненої, коли тимчасом у Галичині австрійський уряд спиняв промисловий розвиток, щоб не забирати польським дідичам дешевих робучих рук та щоб не наражувати промислу упривілеєних західних коронних країв на конкуренцію. В таких умовинах українська суспільність розвинулась дуже однобічно, звязуючися з єдиним варстатом праці: з ріллею. Ми мали лише селян і священиків. При розмірно добрих політичних обставинах під австрійським володінням наша інтеліґенція, первісно виключно духовна, стала збагачуватися і світськими професіями, на жаль, також доволі однобічно: побіч священиків мали ми здебільша лише державних урядників.

Така незрівноважена суспільна структура була хитка і небезпечна. Вже здавна перелюднене село постійно не доїдало; кожний неврожай підтинав єдине джерело національного доходу, а ніяка інша ділянка господарства не злагідновала катастрофи. Повстала тоді концепція відпровадити надмір селянського доросту до інтеліґентських кадр. Інтеліґенції було тоді у нас настільки мало у порівнянні з національними потребами та заробітковими можливостями, що вигляди в тому напрямі були досить великі, — але за малі, щоб розвязати питання як заспокоїти зростаючий з року на рік голод на землю.

Кріза на інтеліґенцію прийшла пізніше — після війни, коли нова влада замкнула кадри державної адміністрації для молодих людей, освітою та вихованням приготованих виключно до урядничої карієри. Кооперація у своєму стихійному розвитку втягла чималу частину безробітної інтеліґенції, та лише частину. На нашому ринку праці з року на рік безнадійно росте подаж наемної умової праці. Рівнобіжно з крізою інтеліґенції загострювалася кріза селянства: парцеляція великої земельної власности вибирала майже всі заробіткові можливости безземельним і малоземельним селянам.

Приперте до муру українське громадянство засвоїло собі, що дальше боронитись за існування може воно лише при іншій суспільній структурі; що нам необхідна нова суспільна верства, більш еластична ніж селянство, звязане з обмеженим припасом ріллі та урядница інтеліґенція здібна до праці лише на готових посадах. Створити, чи точніше відбудувати, наш третій стан — стало одним з найактуальніших завдань наших днів.

Живемо в часах, коли перебудова суспільної структури — перебудова свідома, не спонтанна — стала важним питанням для багатьох народів. Жиди намагаються утворити штучно селянську верству, що опанувалаб компактно якусь територію — в Палестині, в Біробіроджані, на Мадагаскарі чи в якій іншій закутині нашого глобу, та дала їм характер повної, територіальної нації. Поляки хотять звернути надмір селянського населення до торговлі та вільних професій та до інших більш дохідних занять, які тепер у більшому чи меншому ступні є в руках жидів. Ця тенденція, як відомо, має вплив не лише на умовини соціяльного ладу в Польщі, але й на польську закордонну політику. До подібного суспільного переверствування свого населення змагає і Румунія, лише трохи радикальнішими засобами.

На тих трьох та на інших прикладах бачимо, що це завдання доволі важке і — доволі коштовне. Не лише зміна місця осілку, але і зміна заняття, вимагає грошевих засобів — і то вже поважних засобів, якщо цей процес має масовий характер. Ледви чи кольонізація Палестини булаб дала якісь висліди, якщо американсько-жидівська фінансіера не булаб щедро фінансувала тої акції та якщо англьосаксонська плютократія не робилаб відповідного натиску на політику льондонського уряду. Бачимо також, що польське осадництво на наших землях дає доволі скромні висліди у порівнанні з коштами, які воно спричинює. Методи, що їх уживав уряд Ґоґи, можуть стати дуже коштовні, якщо міжнародне жидівство зановісить війну Румунії: воно було зносить шкідливе для могутньої Німеччини, може стати навіть дуже небезпечне для слабенької Румунії. Зрештою такі методи доступні лише для державної нації — і то для нації не дуже обтяженої парляментарно-демократичним режимом.

Недержавній і бідній нації не вимостять шляху до суспільного переґрупування ані урядові декрети ані гроші. Коли не можна рахувати на ніяке фаворизування, залишається одно: проявити стільки сили, завзяття й енерґії, щоб перемогти не лиш у вільному суперництві, але й серед умовин винятково некорисних, маючи за собою хіба підтримку українського консумента.

Та деякого мінімального вкладу вимагає кожне суспільне переверствування. Коли поселюємо на ріллі міського пролетаря, мусимо йому дати — даром чи на довгоречинцевий кредит — поле та гроші на господарські будинки та живий і мертвий інвентар. Так само, щоби з безземельного рільника зробити крамаря, треба йому дати мінімальний закладовий та оборотовий капітал, треба дати йому змогу заложити крамницю та пережити перші важкі часи, заки нове підприємство здобуде клієнтелю та почне приносити дохід.

Чи в наших умовинах людина, що хоче перейти до „третього стану“ має змогу здобути необхідні до того грошеві засоби, чи суспільне переверствування не надибує у нас поважніших фінансових перепон, — про те напишемо іншим разом.

(гал.).

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

III. БРАНЖЕВИЙ КУРС СУК У ЛЬВОВІ. — ВЕЛИКЕ ЧИСЛО ВОЛИНЯКІВ.

В неділю 23. н. м. відкрито III. з черги курс з циклю бранжевих курсів, що їх улаштовує Союз У. Купців при науковій допомові Торг. Ґімназії Р. Ш. у Львові. На відкриттю привитав курсантів голова дир. Я. Скоплик, підкреслюючи значіння фахового дошколу. Після нього довшу промову виголосив управитель курсу проф. Котович. Врешті промовляв теж секр. Ковюх.

На III. курс принято 64 особи, з чого третина приїхала з Волині. Виклади відбуваються щоденно від ранку до вечора, обіймаючи ввесь найактуальніший для нашого купця матеріял з торговельної теорії і практики.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

КРИТИКА ПРОЄКТУ ЗАКОНУ ПРО УДІЛОВІ СПІЛКИ. БОЯТЬСЯ, ЩО НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ ЗМІНЯТЬ СВОЇ КООПЕРАТИВИ НА УДІЛОВІ СПІЛКИ.

Проєкт закону про удільові спілки викликав у Польщі, а також і в українському господарському світі зрозуміле заінтересовання. Суть цих удільових спілок ми вже у свій час представили. Тут згадаємо тільки, що поруч великих прихильників цієї нової правної форми заробіткових спілок, є і противники її, які бояться, що не контрольовані згори удільові спілки стануть корисні для всяких спекулянтів.

Довшу критику цього проєкту помістив у „Цодз. Ґазеті Гандльовій“ з 27. січня п. р. непідписаний, але — як заявляє редакція — поважний польський кооператор. Критика його обширна. З неї на нашу увагу заслуговує ось-таке місце:

„Треба також подумати над тим, чи національні меншини не захотять переставитись на удільові спілки, які — як менше наражені на інґеренцію влади ніж кооперативи — забезпечують їм більшу свободу в організації їх господарського життя“.

Як бачимо скрізь „страхи на ляхи“, завжди пострахом для всіх навіть чисто-господарських задумів є страх, що українцям легше стане жити і працювати.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ДОТЕПЕРІШНЯ ГОСПОДАРСЬКА ЗАЛЕЖНІСТЬ ВІД ЧУЖОГО ЕЛЕМЕНТУ.

Зміна політ. режиму в Румунії викликала велике заінтересовання цією державою в цілому світі. Тамошні зміни, викликують вдоволення в Італії і в Німеччині та невдоволення в демократичних державах, зокрема серед жидів цілого світу. Відомо вже, що новий режим має націоналістичний, а з тим протижидівський характер. Звідси, що в дописах з Букарешту читаємо немов би новий уряд не мав нічого спільного не тільки з диктатурою і тоталізмом, але також з расизмом. Протичужинецьке чи пак протижидівське вістря нового уряду представляють, як необхідність, щоб Румунія могла визволитись від небувалого впливу чужинців чи пак жидів у господарському житті. В одному з вописів безпосередніх обсерваторів цього життя читаємо ось-такі цікаві інформації:

З вийнятком хліборобства майже всі галузі економічного життя опановані чужим елементом. Нафта, що є основою багатства цього краю, експльоатована є америк., англійським, голяндським і жидівським капіталом, а румунським людям в кількох відсотках. У металюрґічному промислі положення дещо краще, але й там переважає нерумунський капітал. Текстильний промисл, який у Румунії користає зі спеціяльної опіки держави, є в руках жидівських. Експорт, що таку важну ролю грає в румунській господарці, є теж під впливами чужих. Не існує ніодна чисто румунська фірма, яка займалась би вивозом сіль.-госп. продуктів, дарма що цей вивіз є основою торговельного білянсу Румунії. Банковий і обезпеченевий апарат опанований також чужим елементом. Подібний стан є в усіх вільних професіях і в пресі.

ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТ І ВЕЛИКИЙ ПРОМИСЛ.

Відносини між президентом Зл. Д. П. Америки і великими промисловцями є дальше предметом великого заінтересовання світу. Нема сумніву, що Рузвельт поробив чимало концесій у своїй теперішній програмі для всесильного приватного господарства на вільній землі Вашинґтона. Згадати хочби його об'явку вже після примирного новорічного заклику, а саме на недавній пресовій конференції в Білому Домі, що не повернеться вже до системи, яка лягла в основи його славної „Найри“. Президент сподівається побороти господарську депресію в вузькому співробітництві уряду з амер. промислом. Усе-ж треба признати, що давня твердість перейшла тепер в „побажання“ висказувані в формі поклику до приватних промисловців і робітництва.

РАПОРТ ВАН ЗЕЛЯНДА.

Ван Зелянд, який з доручення англійського і французького уряду обїхав столиці багатьох держав для студіювання можливости відновити госп. міжнародню співпрацю, закінчив свій звіт. Зміст його ще тримається у тайні, тому на цю тему ходять різні, нерідко суперечні чутки. Звичайно добре поінформований „Таймс“ у Льондоні подає ось-такі головні тези, що їх висказує ван Зелянд у своєму рапорті: господарські і політичні питання звязані з собою тісно і тому не існує розвязка одних без других; госп. політика в різних державах не різниться по суті, а тільки щодо ступня реалізації тих самих засад, і через те не можна ділити держав на такі, що вірять у самовистарчальність і такі, що в неї не вірять; господарські рестрикції Італії і Німеччини мають характер господарський, а не політичний; девізові обмеження в деяких державах утримуються згадки тому, що інші краї мають свобідний девізовий оборот; це останнє є вуалом, що важе ще всі держави, і цей вузол треба тільки сильніше зазязати; змінити міжнародню співпрацю можна при помочі вирівнуючих фондів, якими повинен орудувати Банк Міжнародніх Виплат. Останній пункт означає фінансову поміч для Італії і Німеччини, що викликає найбільші спротиви в Англії і Франції. Взагалі прихильне становище ван Зелянда до теперішнього господарського і політичного режиму в Італії і Німеччині викликає найбільше застережень і ворожбу щодо цілковитої невдачі місії голяндського економіста і політика.

Для Італії і Німеччини реалізація думок ван Зелянда має поважне значіння. Обі ці держави потребують кредитів і не можуть їх дістати. Зокрема в Італії фінансова болячка дуже сильна. Зброєння і інвестиції в Абісинії коштують багато, а нормальний розвиток промислу вимагає заграничних сировців (бавовна, вовна, мідь, залізо, сталь), за які треба заплатити.

Тим більше звернула світ італійська критика проєктів ван Зелянда. З такою критикою виступив тепер професор римського університету Фортуно Руссо на сторінках „Джорнале д' Італія“. Концепцію з валютовим фондом при Б. М. В. у Базилеї вважає він суперечною зі статутом, а зміна його зустрінулаб поважні трудноші. Також генеральне обниження мита є не до переведення. Тимто — проєкт Ван Зелянда на думку проф. Руссо не має виглядів на реалізацію.

—o—

З нашої кооперації.

ПОЛЬСЬКІ КООПЕРАТОРИ ВІДВІДАЛИ Р. С. У. К.

Дня 12. н. м. відвідали Ревізійний Союз Українських Кооператив польські кооператори, а саме голова Кооперативної Ради у Варшаві Цалкосінський і група інструкторів та люстраторів польського Союзу споживчих кооператив „Сполем“, з 40 осіб. Для гостей виголошено три реферати, а саме сен. О. Луцький про організацію і стан нашої кооперації, ревізор д-р Петрів про наші сільські кооперативні крамниці і дир. Гребар про нашу протиборгову акцію. На другий день редактор органу „Сполем“ „Спулдзєльца“ мав довшу розмову-інтервю з дир. О. Луцьким.

НАРАДА „МАСЛОСОЮЗУ“.

У днях 20. 21. і 22. н. м. відбувся з'їзд агрономів-інструкторів Маслосоюзу. З'їзд присвячений був головним справам, звязаним з молочарською кооперацією. Взяло в нім участь понад 70 людей.

Сторінка без політики.

Окультизм чи нова сила?

Чи можлива 40-годинна наркоза? Чи можливе оживлення клінічних покійників? Чи крім тіла має людина якусь зматеріялізовану силу, яка може від тіла відлучитися і знову з ним злучитися?

Досі ще не вияснені всі обставини операції п. Чарльза Чюн у клініці в місті Глезґові. Він мав 37 літ та мав перебути не надто важку операцію жовчевого мішочка. Пан Чюн був добре збудований та настільки здоровий, що його операція не викликувала ніяких сумнівів.

І справді операція спершу йшла зовсім правильно. Але вже при кінці оператор із жахом помітив, що серце п. Чюна по кількох неправильних ударах перестало бити. Із останнім ударом серця завмер і віддих. Клінічно пацієнт був мертвий. Хірург рішився на останній спосіб, на якому не міг нічого втратити, зате міг усе врятувати, значить життя хворого. Він отворив грудну клітку недужого, зробив у серце кілька інєкцій адреналіну та перевів масаж серця рукою. Привернення биття серця при помочі адреналіну не нове. Таких випадків записано в клінічних журналах кількадесять. Такий випадок увійшов у драму „Павло Кречет".

По кількох хвилинах у згаданім випадку серце почало битися. Пан Чюн від клінічної смерти повернувся до дійсного життя. Операцію щасливо покінчено.

По скінченій операції все йшло правильно. Тільки з наркози недужий не будився. А серце і всі інші органи працювали правильно. Сорок годин вживали даремне ріжних способів, щоби збудити пана Чюна. Аж по 40 годинах п. Чюн пробудився і відразу прийшов до повної свідомости. Все йшло знову зовсім нормально.

П. Чюн оповів лікареві всі свої „переживання" підчас своєї „смерти".

Оповів все точно, як підчас наркози втратив усяку свідомість. Але той стан не тривав аж до повного пробудження. Він скоро перейшов у стан „висячої мандрівки", як той стан назвав сам п. Чюн. Він відчував, що його тіло втратило ввесь матеріяльний тягар. Почувався наче хмаринка, що легко пливе по просторі. Як довго це тривало? Цього п. Чюн не може сказати. Не мав при тім ніяких бажань. Час і всі враження щезли в нього зовсім. Не мав теж бажання ані оставити, ані покидати той стан. На думку лікарів — це й була хвилина „смерти" п. Чюна. Дальше розказував п. Чюн, що в одній хвилині, одначе її не може означити, став відчувати своє тіло, почав взагалі відчувати. До нього поволі повертала свідомість. Став почувати, що його мандрівка кінчиться. Почув у тому, відчув, що лежить довго на ліжку і коли отворив очі, побачив, що лежить у лічниці. Негайно розказав лікареві про свої переживання підчас „смерти". Чи це не перший випадок повороту зпоза межі, де нема ні болів, ні печалі? А може це тільки сонні марева мозку, загомшеного наркозою? Фр.

КАЛУШ, 20. I. 1938 р. П. Т. Пром-банк, Львів. Прошу перелити з мого конта зол. 750.— на біж. рахунок Д. Розточного, столяря у Львові. З поважанням Іван Грицик.

ЛЬВІВ, 24. I. 1938 р. П. Т. Пром-банк, Львів. З переказаних мені п. Грициком зол. 750.— прошу перелити зол. 200.— на б'ж. рах. п. Р. Бориса з Рівного, а зол. 170.— на біж. рах. К. Лицької у Львові. Решту прошу лишити на викупно доміцільовання на Ваш банк векселів. З поважанням Д. Розточний.

Край, де нема кризи.

Найщасливіший остров у світі.

На просторі великому як Голяндія, Бельгія та Швайцарія разом, мешкає всього один чоловік на квадратовому кільометрі. Той найрідше заселений край у світі, стане небавом — воно виглядає на парадокс — найбільш поступовою державою зпоміж усіх европейських держав. Не американський, але справжній ісляндський комфорт забезпечить при допомозі найновіших технічних уладжень вигідне життя мешканцям Ісляндії.

Природне центральне огрівання.

Особлива природа Ісляндії, яка тому краєві дала так мало, одночасно при відповідних уладженнях та уліпшеннях дає змогу його мешканцям вести спокійне і вигідне життя. Шість семих простору Ісляндії це наскрізь непродуктивна і неврожайна площа, остання частина дає змогу вести лиш скромну веґетацію. Проте нема в Ісляндії ні господарської кризи, ні безробітних. Ісляндська корона — це єдина у світі валюта, яка зберегла свою передвоєнну вартість. Головне багатство краю — це ловля риб, яка має майже 90 відсотків експорту. Крім того чимало доходів черпає край з незвичайно оживленого руху чужинців, який останіми часами сильно росте. На добробут краю складається ще незвичайно ощадна буджетова господарка уряду і вкінці найважніше джерело добробуту — гарячі джерела, які заступають мешканцям паливо й вугіль. Всі ті обставини склалися на те, що Ісляндія витворила в себе цвитучу господарську конюнктуру, з якою ніодна з европейських держав не може рівнятися.

Ісляндське чудо природи гейзіри, що їх уже віддавна використовували як джерело тепла і рослинної сили, мають тепер на підставі пляну ісляндського уряду доставляти електричну енергію на цілий остров і стати черговим етапом добробуту Ісляндії. Теплі джерела мають використати до опалювання мешкань, окремі проводи мають огрівати кухні, щоб на теплих джерел можна було варити страву. Крім того плянують будову велітенських домів із центральним огріванням, щоб у них зберігати імпортовані досі у великій скількости овочі та ярину.

Найдешевша електрична енергія у світі.

Після переведення природного огрітія цілого краю, уряд хоче приступити до будови велитенської електрівні, яка черпаючи енергію з гарячих джерел доставляла би електричний струм до найдальших закутин краю. Сьогодні імпорт вугілля творить ще одну шосту цілого імпорту, але обчислюють, що як вдасться перевести урядовий плян електрифікації краю, тоді той відсоток спаде до зера. Одночасно електрична енергія Ісляндії буде найдешевшою електричною енергією на світі. Після переведення електрифікації у всіх закутинах краю, найбідніший селянин матиме всі ті вигоди, що їх має якийнебудь міщух у великому місті, почавши від електричного світла, скінчивши на телефоні. У всіх містах заведуть теж електричне осв'тлення на вулицях. Получення між поодинокими місцевостями буде відбуватися при допомозі густої сітки електричної залізниці.

На зреалізуванні цього пляну спирають ісляндці дуже великі надії, бо сподіються в першу чергу великого припливу чужинців-туристів. Великі надії покладають теж ісляндці на летунській комунікації, бо як відомо Ісляндія є найдогіднішим і єдиним місцем на зупинку літаків, які курсують і будуть курсувати між Америкою та Европою. Тому теж будують в Ісляндії великі летунські майдани та стації з паливом.

Армія із 110 люда.

Просто опереткові умовини панують в ісляндській службі безпеки. Політично Ісляндія підчинена Данії, одначе веде наскрізь самостійну політику. Підчас світової війни задержала вона невтральність і таку невтральність зберігає вона й досі. За невтральністю Ісляндії промовляє вже її само положення, бо воно не грає ніякої стратегічної ролі і не потребує боятися ніякого нападу з-зовні. Тому теж нема в Ісляндії зовсім військового питання і тому теж Ісляндія є у світі справжнім унікатом держави без армії, морської і летунської фльоти. Збройну силу Ісляндії творить жандармерія у складі... 110 люда. Ця збройна сила має дбати лиш про внутрішній лад і безпеку громадян. Досі ця найменша поліційна служба на світі вивязується найкраще зі своїх завдань.

Тільки в одному випадку можуть зайти в політичному житті Ісляндії великі зміни, хоч вже сьогодні можна зовсім спокійно сказати, що й ці зміни відбудуться спокійно, без ніяких більших внутрішніх потрясень. У 1940 р. минає речинець персональної унії з Данією і невідоме ще чи ісляндці погодяться далі на вдержання королівства, чи проголосять самостійну республику. В кожнім випадку населення Ісляндії далі стоятиме від усіх турбот великого світу і житиме своїм спокійним життям мирного добробуту, життям без вибагливих багатств, але без біди

Двісталітія д-ра Ґільотина.

Саме тепер в Парижі переводять підготовку до відсвяткування памяти д-ра Ґільотина, що народився 200 літ тому. Імя славного французького лікаря звязане з відомою машиною до стинання голови засудженцям. Підчас французької революції працювала машина день і ніч і від того часу придбала вона собі сумну славу.

Д-р Ґільотин не мав безпосереднього впливу на конструкцію смертельної машини і його імя зовсім несправедливо звязали з тим страшним приладом смерти. Цю машину назвали лиш так на підставі анекдотки, щоб кара смерти відбувалася по змозі без болю й терпіння, щоб приладити відповідну машину, яка замість ката тратилаб по змозі якнайшвидше та найлекше засудженців. Таким чином д-р Ґільотин, який був переконаний про необхідність удержання кари смерти, лиш із чисто людських мотивів домагався інструменту, який названо так його іменем. Автім у ріжних державах ще й перед французькою революцією були спроби ввести спеціяльні прилади смерти.

Французький парлямент приняв внесок д-ра Ґільотина й доручив німецькому механікові зробити відповідний прилад смерти. І справді згаданий механік, на прізвище Шміт, сконструував апарат до зрубування голови. Той апарат будував він під доглядом і за вказівками французького лікаря Люїса і той апарат смерти перейшов до історії під назвою ґільотини. Ґільотина ще й нині нагадує всім французьку революцію з її масовими присудами смерти і з її страхливою жорстокістю, але про проектодавця д-ра Ґільотина майже всі забули.

—o—

Бик, що хотів пізнати св...

Мале французьке містечко Обервілле мало перед кількома днями свою сензацію, яка на щастя і на велике вдоволення всіх мешканців кінчилася зовсім щасливо.

Саме покінчилася наука по школах і з шкільного будинку висипалися рої дітей на вулицю, щоб піти домів. Та в тому самім моменті на середині вулиці зявився величезний бугай, який заставивши вулицю, похилився грізно рогами просто на громаду дітей. Діти розбіглися негайно по найближчих домах, а велика частина вернулася знову до шкільних воріт. На кілька хвилин місто немов завмерло. Щойно по кількох хвилинах зявилася заалярмована поліція і почала лови на бугая. По важких трудах вдалося поліції при допомозі малощо не половини мешканців міста, зловити несподіваного гостя. Та щойно тоді настала справжня несподіванка: до бугая ніхто не зголошувався. Покищо треба було незнайомого примістити в міській стайні до тієї пори, доки не зголоситься власник. І щойно по кількох тижнях в таємничім бугаю пізнав різник із містечка Ля Віієт, який ... за справунками, свою власність, яка ... валася з мотузка, коли він ... „власність" вів до різні. А що містечко ... віддалене від Обервілле 60 км., то ... год і авангур бугай промандрував ... сень дороги.

ВЕСЕЛЕ.

Негайно.

Прошак: Що воно має означати ... чуване! Ваша служниця дала мені ... рима пів години ждати.

Пані: Касю, що тобі стріляє до голови? Як казала тобі негайно ...

Відгук напасти на оо. Василіян і маляря їхньої церкви.

Хвальна Редакціє!

На днях частина польської преси з „Дзенника Польского“ на чолі принесла сензаційну вістку під ріжними соковитими наголовками, мовляв, то би в церкві оо. Василіян у Жовкві український маляр намалював як святого — одного члена ОУН, вбивника державного поліціянта. У звязку з цим подаю до відома:

Як усі артисти-малярі на світі, так само я при малюванні осіб послугуюсь відповідними моделями. Заповнюючи велитенські простори церкви оо. Василіян у Жовкві ріжнородними образами, мусів я вжинати багато всіляких моделів. У році 1932-33, пошукуючи за відповідним моделем на особу св. Івана, звернув я увагу на молодого студента прав п. Малиновського, котрого щойно мав нагоду пізнати. З початком 1933. року зробив я у своїй робітні олійний шкіц, до котрого позував мені п. Малиновський. Однак той шкіц не вдоволяв мене і тому зробив я другий, малярське студіюм з одного з братів монастиря оо. Василіян у Жовкві, názвиськом Школа, і головно тим саме студіюм я послуговувався при рисунку особи Івана і потім при малюванні на мурі. З тої причини образ св. Івана не був ніколи і не є подібний до п. Малиновського ані навіть до брата Школи, тому, що в тім випадку річ про створення типу, який відповідав би нотерійно відомим зображенням даного святого, представленого у численних образах від Леонарда да Вінчі почавши та до образів нашого століття кінчаючи.

Для орієнтації подаю, що **часть церкви зі св. Іваном малював я в році 1933, а п. Малиновський був арештований і суджений осінню 1934 року.** Це мабуть найкращий доказ, чи тут я або хтонебудь мав якесь бажання „канонізувати бoєвика ОУН“!

Йдучи по лінії думок стривоженого дописувача „Дзенніка Польского“ та інших польських часописів, не міг би ніхто з галицьких малярів користуватися ніякими моделями, бож невідомо ніколи, чи даний молодець або дівчина за якийсь час не впаде в колізію з карним законом; дальше в кожнім намальованім лиці можна доглянути або суґерувати собі подібність до якоїнебудь більш або менше неприємної людини. Тому то підтягання найзвичайнішої малярської чинности під рівень якоїсь політичної афери свідчить не тільки про знамениту „поінформованість“ даного дописувача про фактичний стан річи, але й про його жалюгідний культурний світогляд. Вістку, яку подали ті польські газети, вважаю звичайною провокацією, незнаною досі у мистецькому світі.

Жовква, 21. січня 1938.

Юліян Буцманюк.

МІЛІОН В РАБЦІ.

ВИСЛІДИ ТЯГНЕННЯ ЧЕТВЕРТОЇ КЛЯСИ СОРОКОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ.

Тиха і спокійна в тій порі — між сезонами — Рабка порушена сензаційною подією, про яку довідався цілий край за посередництвом радія.

Саме в останнім дні тягнення четвертої кляси сорокової клясової льотерії впала виграна мільйон золотих, на ч. 17270, який мали мешканці цієї місцевости. Сензація тим більша, що власники окремих чверток це люди головно тяжкої праці, для яких виграна буде становити повний переворот в їх дотеперішніх умовинах життя.

Заки зможемо оголосити подрібні відомості про вибранців фортуни, що незадовго зробимо, подаємо покищо дрібку загальних інформацій.

Одну із чверток здобув як нагороду у спортових змаганнях, влаштованих місцевим відділом Союзу Резервістів **п. Стефан Кондис** муларський челядник з Рабки. На нагороди в цих змаганнях зложилися ріжні предмети, жертвовані громадянством Рабки, а ту щасливу чвертку жертвував від себе колектор, п. Адраш. Але п. Кондис не є самолюбом, і допустив до свого щастя, як спільників двох товаришів по фаху, пп. Яна Мрожка й Ігнатія Сенкевича, з якими поділився виграною.

Друга чвертка належить до кола залізничних службовиків з Рабки і Хабівки. Це пп. **Стефан Тржеб, Казимир Зих, Тадей Кабаш** та їх сімнацять товаришів.

Третю чвертку має також мешканка Рабки, **п. Юлія Любова.**

Остання чвертка вимандрувала з Рабки до Цішина і є власністю тамошньої громадянки **п. Т. М.**

Тому, що поділ льосів на пять частин обовязує від сорокпершої льотерії, виказані особи виграли по 200.000. Майбутній міліон принесе власникам поодиноких частин льосів по 160.000 зол., але не буде їх чотири, тільки пять, напевно не менше щасливих зі своєї виграни, як дотепер „міліонери“.

З цього бачимо, як значно побільшилися шанси виграни. Тому варто негайно засобитись у льос до першої кляси сорокпершої клясової льотерії, бо тягнення починається 17. лютого ц. р. Головна виграна цієї кляси 100.000 зол., надто плян передбачує між іншими одну виграну 50.000 зол., дві по 25.000, 4 по 20.000, 3 по 15.000, 8 по 10.000, чотирнацять по 5.000 і т. д., загалом 10500 виграних на суму 1,468.000 золотих.

—o—

За приналежність до Організації Українських Націоналістів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.
ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Другого дня розправи трибунал переслухував дальших підсудних.

Підсудний **Дмитро Кушинський** до вини не почувається. До ОУН не належав і не належить. Закидають йому, що 17-го квітня 1937. р. скликав конференцію ОУН у кривецькому лісі, але того дня рано він був у Радехові, а вечором їздив на радехівську стацію по сестру. В сипанні могили в Кривім участи не брав, як теж і в підготові смерти Краінського.

Підсудний **Антін Гричаник** до вини теж не почувається. До ОУН не належав, нікого до тої організації не притягав. Ніяким „курієром“, як йому закидають, ніколи не був. На поліції та у військового прокуратора (підсудного арештували при війську) зізнав багато річей, бо боявся, щоб його не били. Не памятає, чи підсудний Василь Демчук вербував його колинебудь до ОУН.

Підсудний **Евген Апонюк** до вини не почувається, до ОУН не належав, політичним життям не цікавився. Мав револьвер, купив його за 20 зол. у невідомого чоловіка в Холоєві, бо мешкає на краю села і потребує зброї для власної охорони перед злодіями. Дозволу влади на револьвер не мав. Цей револьвер продав пізнише ... Никит летючок на ярмарку в Радехові ... На поліції не складав зізнань ... тільки протокол. У військовій прокуратурі його не допитували тільки дали підписати ... протокол. Тепер не пригадує ... що зізнав у слідстві. На поліції били його ... казали.

Підсудний **Мирослав Карпів** до вини не почувається, до ОУН не належав. Нелегальної літератури не читав. Не знає, що в нього знайшли в часі ревізії. Зізнання на поліції від нього вимусили.

Підсудний **Василь Тарнавський**, який попередній в часі арештування мав 17 літ. До вини не почувається, до ОУН не належав. В сипанні могили в Кривім брав участь, бо казали йому, що це буде протест проти парцеляційної акції, наслідком якої українцям не хочуть продавати парцельованої землі. Сам могили не сипав, тільки приглядався. На поліції признався до закидів, бо його били.

Підсудний **Мирослав Береза** до вини не почувається, не належав до ОУН, ані ніяких легальних товариств. Не писав ніяких протипольських гасел по хатах і не знає хто їх писав. В сипанні могили участи не брав.

Підсудний **Василь Войтіховський** до вини не почувається. Зізнання на поліції вимусили на ньому побоями. Участи в сипанні могили не брав, тої ночі був у хаті і має на це свідків.

Підсудний **Антін Береза** теж не признається до вини, бо не належав до ОУН, до чого і на поліції не признавався. А коли на поліції зізнав, що дістав „декальог“ від Гричаника, то тому, що його били.

Підсудний **Василь Процик** до вини не признається, до ОУН не належав. Брав участь в сипанні могили, вислав його підсудний Демчук. Хто більше був при сипанні могили, не памятає, хто наказав сипати могилу — теж не знає. На поліції зізнавав те, що йому казали.

НА НАЙБЛИЖЧОМУ ЗАСІДАННІ СОЙМУ ВНЕСУТЬ ПРОЕКТ ЗМІНИ ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Праця над проектом зміни виборчої ординації до сойму і сенату, яку веде посол Дух, вже майже закінчена. Кажуть, що на найближчому засіданні цей проект внесуть до сойму. Засідання пленуму, що мало відбутися 27. ц. м., скличуть мабуть щойно на другий тиждень.

—o—

ЯПОНСЬКИЙ ВОЯК ЧИННО ЗНЕВАЖИВ АМЕРИКАНСЬКОГО ДИПЛЬОМАТА.

25. ц. м. трапився в Нанкіні такий інцидент: Коли другий секретар американської амбасади Джон Аллисон вийшов на вулицю, зневажив його чинно японський вояк (на основі інших джерел — поліцай). Японці твердять, що Аллісон часто несправедливо критикував японську армію. Представник японського міністерства закорд. справ заявив, що йому невідомі подробиці цього інциденту; мабуть він не був поважний. Американський уряд ще не зложив протесту.

—o—

ПОВОРОТ АМБАСАДОРІВ.

Японський амбасадор у Китаю Каваґое виїхав нині до Японії; радник амбасади Гідака обняв обовязки шарже д' афер.

Китайський амбасадор у Токіо Гсунічін приїхав до Гонкону, відкіля відлетить до Ганкову. Інші члени амбасади також покинули Токіо.

ЗАВОРУШЕННЯ У ГРЕЦІЇ.

Деякі часописи подали вістку, що у Греції вибухли заворушення. Атенська Аґенція це заперечує.

НОВИНКИ.

— **Відібрали залізничу знижку.** Тернопільська коедукаційна гімназія Рідної Школи в Тернополі стратила у цьому році право прилюдности, яке мала безперервно від часу свого істнування — себто від 15 літ. Властиві причини є політичного характеру як своєрідна репресія за те, що українське громадянство Тернопільщини відмовилось приняти паралельки при польській гімназії, які форсував бувший куратор Гадомський. В цьому шкільному році право прилюдности признано тільки восьмій клясі давного типу, про що й оповіщено в „Дзенніку Уржендовім“ мін. віроісп. і освіти ч. 6, позиція 184 з 10 червня 1937 р. І учні та учениці цеї кляси, що доїздять до Тернополя, користувались до дня 26. січня 1938 р. належною їм залізничою знижкою. Тогож дня білетова каса в Тернополі і залізничі кондуктори зажадали повної оплати під загрозою кари 5 золотих, покликуючись на те, що у надісланому начальству тернопільської стації виказі з 26. жовтня 1937 р. нема згаданої вище осьмої кляси гімназії Р. Ш. в Тернополі. Є це очевидна помилка, але негайна інтервенція дирекції гімназії у стаційного начальства не мала покищо ніякого успіху.

— **Помер приятель українців.** У чеській Празі помер 22. ц. м. відомий білоруський діяч і приятель України д-р філ. **Томаш Гриб.** Це визначний білоруський поет, вчений та публіцист. Брав участь у білоруському повстанні.

— **Ювилей ужгородської самоуправи.** Дня 25 січня відбулося святочне засідання міської ради в Ужгороді з нагоди століття її істнування. Посадником Ужгороду є тепер москвофіл Дураш, що прийшов на місце теперішнього губернатора Закарпаття К. Грабаря.

— **Равт Української Преси — 12 лютого.** Як щороку, так і цього карнавалу Товариство Письменників і Журналістів ім. І. Франка підтримує традицію, яку воно започаткувало 1934. року, і виступає з власним карнаваловим вечором. Балю Преси ТОПІЖ не уладжує і цього

року, не хотячи платити величезних сум чужинецьким власникам балевих саль, та не бажаючи створювати „суперництва одягів“, і тому обмежується до Равту Преси, який відбудеться у салях У. Бесіди і т. зв. Жовтій Салі в будинку Народнього Дому у Львові. Равт Преси має теж вже свою традицію: це репрезентаційний карнавальовий вечір, на якому стрічаються передовсім представники й голови та провідники всіх українських зорганізованих клітин, щоб на товариському ґрунті заманіфестувати свою спільноту й виявити симпатії для тих українських робітників пера, яких обєднує ТОПІЖ. Добірний буфет в управі Пань, музика та безпретенсіональна атмосфера дають теж завжди запоруку першорядної забави.

— **Знову авантури у львівському університеті.** У львівському університеті знову прийшло до авантур у минулий четвер. В часі вправ у польоністичному семинарі проф. Кухарського увійшла група студентів і візвала жидів, щоб вони сіли по лівому боці, а як ті цього не послухали, почали жидів пересаджувати. Проф. Кухарський запротестував проти цього, але протест нічого не поміг, тому він припинив семинар і вийшов зі салі.

— **Окупаційні страйки.** Від кількох днів тривають окупаційні страйки в „Банку Спулдзельчим“ при вул. Леґіонів та в гуртівні заліза „Промисл“ при Казимирівській. Страйкуючі службовики „Банку Спулдзельчого“ видали летючки до громадянства про своє становище. Управа Банку усунула працюючих з бюр, тоді вони перейшли до домівки Професійного Союзу Жид. Прив. Урядовців і там продовжують страйк.

— **Львівська хроніка.** Суд засудив на рік вязниці шофера львівських броварів, Едварда Голінга за те, що смертельно переїхав Людвика Каліцяка. — Минулої ночі невідомі справці вломилися на стрих Йосифа Вайнгартена (Ліндого 9) і забрали білля вартости 900 зол. — До Загальної Лічниці перевезли Григорія Підгірського з Нових Збоїськ, що наслідком власної необережности зранив собі при машині праву руку. — В дорозі до Загальної Лічниці Марія Гриник, служниця з Левандівки, привела в брамі в Ринку 14 на світ дитину. Поготівля забрало її з дитиною до шпиталю. — В камениці при вул. Коперника 26, невідома жінка лишила під сходами дівчинку, що має не більше як три тижні. Дитину віддали під опіку міському урядові. — Взломники вкрали вчора з мешкання Юлії Яворської (Ґловінського 23) гардеробу вартости 228 зол.

— **Залізна руда в горлицькому повіті.** В селі Воля Лужанська, горлицького повіту, відкрили поклади залізної руди. Окрема комісія досліджує тепер глибину та грубість покладів як теж їх експльоатаційну вартість.

— **Щораз більші розміри повені у Познанщині.** Стан води в ріці Варта у Познані піднявся до 3.28 м. Під Сьремом положення щораз поважніше. Північно-західна частина того міста окружена великим озером, дооколичні поля та луги знайшлися цілком під водою. Згідно з останніми вістками стан води на Нотеці заєдно підноситься.

— **„Опир Варшави“.** До Варшави відставили з Львова Владислава Скверавського, якого випадково арештували у Львові. Арештували його за вбивство шофера Шлендака, але дальше слідство виявляє, що він поповнив з ріжними спільниками багато інших злочинів.

— **Князь Віндсор приїде до Версалю.** На початку лютого приїде до Версалю князь Віндсор з дружиною і замешкає в замку Ля Ме. Кажуть, що княжа пара проведе у Версалю яких шість місяців.

— **Вибух у фабриці муніції.** З Батавії повідомляють, що в місті Ремблнґ, на північному побережжі острова Джава, трапився вибух у фабриці муніції, в часі якого згинуло 14 тубільців. Але числа жертв ще не устійнили, воно мабуть багато більше.

— **Нові італійські монети.** В Італії та італійських кольоніях пустять у найближчих днях в обіг нові італійські монети: 20-лірові на суму 50 міл. лір, 10-лірові на суму 250 міл. лір і 5-лірові на суму 1.2 міліярда лірів.

— **Вивіз більону в подорожах до Німеччини.** Згідно з розпорядком девізової комісії при виїздах до Німеччини в торговельних справах з права купна і вивозу німецьких срібних грошей до суми 30 марок можуть скористати тільки ті особи, що купили на кошти виїзду чеки Польського Розрахункового Інституту. При виїздах до Німеччини в неторговельних справах вивіз квоти 30 марок прислуговує особам, що користають з акредитиви Польського Банку тільки тоді, коли леґітимуються окремим закордонним пашпортом.

— **Радіо для шкільних та дидактичних цілей.** Щоби якнайширше пристосувати радіо для шкільних та дидактичних цілей, італійське міністерство освіти звільнило від оплати радіового абонаменту не тільки школи та державні наукові інститути, але й усі освітні товариства, культурні інститути та інші подібні установи.

— **Подружими обіцянками обманув 150 жінок.** У Берліні закінчився голосний процес 48-літнього Еґідія Шольца, що за 8 літ обманув 150 жінок, виманчуючи від них суму понад 200 тисяч марок за обіцянки, що з ними ожениться. Шольца засудили на 8 літ вязниці і на втрату громадянських прав.

— **Почтові марки в честь Марконія.** Італійська почта видала першу серію почтових марок, присвячених памяти ґеніяльного винахідника радія Ґульєльма Марконія.

— **Гаряча вода у ріці.** В Параґваю, у місцевости Пеніґебай, що лежить над рікою тієї самої назви запримітили, що в деяких моментах вода ріки доходить до дуже високої температури, при чому над водою появляються клуби пари. У звязку з тим параґвайська преса пригадує, що в тих околицях є копальні залізної руди, що їх експльоатували в часі війни, а тепер закинули. Параґвайська влада призначила спеціяльну комісію з учених і техніків, що має розслідити це явище.

— **Пожежі фабрик у Литві.** З Ковна повідомляють, що у можейківській фабриці льну вибухла пожежа, що спричинила втрати понад 400.000 літів. Щойно перед кількома днями згоріла також фабрика льну у Шавлях. В Уцяні згоріла міська електрівня і місто залишилося без струму. Витрати переходять суму 100.000 літів. Від електрівні загорівся недалекий млин і теж згорів до тла. Його вартість рахують на 60.000 літів.

— **Згоріли діти.** В Ольсянах, у Литві, в часі неприсутности батьків, троє дітей, що бавилися жаром з печі, спричинили пожежу. Заки прийшов рятунок, діти згоріли. Хату вдалося врятувати.

— **Міжпарляментарна Унія — кандидатом на нагороду Нобеля.** Предсідники і заступники предсідників обох палат парляменту висувають як кандидата на мирову нагороду Нобеля за 1938 р. — Міжпарляментарну Унію, що цього року святкує пядесятьліття свого істнування.

— **Міст над Ніяґарою завалився.** Вчора подали ми вістку, що величезні ледові криги натиснули на міст над Ніяґарою і що йому загрожує завалення. Сьогодні надійшла вістка, що криги цілковито змели цей міст. На десять хвилин перед катастрофою з моста втікли робітники, що наражуючи своє життя, хотіли усунути криги і врятувати міст. Кажуть, що це одна з найбільших катастроф, яка трапилася в останніх роках в Америці. Катастрофа тривала не більше, як дві секунди. Втрати рахують на мільйон долярів.

— **Найстарший старшина — наймолодший ґенерал.** У Берліні святкував століття своїх народин полковник фон Куцшенбах. Канцлер Гітлер іменував з тієї нагоди полк. Куцшенбаха ґенералом і подарував йому свій портрет з власноручним підписом. Найстарший німецький старшина став наймолодшим ґенералом. Кажуть, що ген. Куцшенбах почувається дуже добре, має живу вдачу і дуже рухливий. Премієр Ґерінґ особисто склав новому ґенералові побажання та передав йому почесний подарунок, а б. цісар Вільгельм переслав сотнеліткові своє погратулювання.

— **Пошесть тифу біля Льондону.** Число хорих на тиф у місцевости Кройдон, під Льондоном, дійшло до 322 осіб. Досі занотували 44 випадки смерти.

— **Маленькі чудеса.** Істнують ріжні маленькі чудеса на світі. Про численні з них не думаємо, багатьох не знаємо. Чи знаємо прим., що є овочі однакові гарні як [illegible] і відженні? Про це знаємо напевно всі! [illegible]

З театру.

Театр „Ріжнородностей“: „ДІМОК З КАРТ“, музична комедія Б. Граніхштедтена.

Молоденька артистка якогось кабарету має велику фантазію і бреше за кожним словом. Так вона прикрашує собі життя. Їдучи до дому на село, на підставі якогось бульварного роману, що лежить перед нею, представляється своєму сусідові в поїзді як княжна... Прізвище князя прочитала на білеті, який попав їй під руки. Її сусідові подобається та фантазія молодої дівчини і він згоджується грати з нею на один вечір ролю її чоловіка — князя в домі її мами. Ми від першої хвилини знаємо, що він правдивий князь і з нею [illegible]ниться.

До цієї фантазії додані прегарні декорації і більш-менше приємна музика. Артисти пробують у деяких місцях співати, навіть дуже [illegible] дерно відтворюють свої ролі, але текст [illegible]лої комедії не має ніодного дотепу, ніодної веселої чи оригінальної сцени. А проте [illegible] були оплески для артистів Карін Тіше і Б. [illegible]жевського та для... декорацій.

Чи буде ця спроба на ґротеску подобатися публиці, нічого невідомо. „Сіссі“ не мала ніодного дотепу, а проте своєю бездонною [illegible] потою наповнювала двацять кілька разів Великий Театр. Правда, що там Франц Йосиф [illegible] на сцені правдиві ковбаски з хроном, а [illegible]ка, що там, де починається дурна оперетка, розум не має ніякого голосу.

М. Б.

✝ Посмертні згадки

АНДРІЙ ОНИШКЕВИЧ, управитель [illegible] в Диниськах, б. старшина У. Г. А., упокоївся [illegible] січня ц. р. у львівському шпиталі. Похоронений був у Львові. В. Й. В.!

МИКОЛА ПАДОХ, емеритований [illegible]сесор залізниць, контрольор руху [illegible] і начальник стації Дрогобич, помер по короткій недузі в Радомі 13. січня ц. р. у 60. році життя. Тіло перевезено до Стрия, де й похоронено при великім здвизі місцевого громадянства [illegible] ц. р. В. Й. П.!

Дописи.

САМБІР

Закінчення 3-місячного курсу для [illegible]ських господинь. Філія „Сільського Господаря“ в Самборі уладнувала для дівчат зі самбірського повіту [illegible]місячний курс (5. X. 1937 — 5. I. 1938 р.), [illegible] було навчити їх домашнього господарства [illegible] ручних робіт. На курсі викладали п-і [illegible]нович і Дарка Мешцінська, д-р Хомин, інж. [illegible], п. О. Бережницький — начальник [illegible] Кузьмин, проф. Филипчак та інші. Курс [illegible] дівчат. На закінчення курсу відбувся [illegible]ток концерт, що випав зовсім гарно. Так [illegible]ли виставу праць курсанток з обсягу [illegible] кравецтва. Експонати говорили самі за себе [illegible] там ріжнородні светери, рукавиці, [illegible] ві сукні, білля і т. п. На кінець відбувся [illegible]кого всі дівчата дістали свідоцтва [illegible]

Іспит Х. В. Молоді в Містковичах. [illegible] дня м. р. відбувся в Містковичах іспит [illegible] Молоді при Кружку „С. Г.“ У великій [illegible] цій салі зібралися всі старші громадяни [illegible]вич, щоб прислухуватися іспитові своїх [illegible] на майбутніх господарів та господинь. [illegible] булася вистава пєси „Кукіль на ниві“. [illegible] промовляв до зібраних інж. П. Кузьмин, [illegible] присутніх теплими словами до праці [illegible] молодого покоління. Відтак промовляли [illegible] ліг „С. Г.“ в Самборі проф. Филипчак і [illegible] о. Махар.

Загальні Збори „Сокола“. [illegible] січня Загальні Збори „Сокола“ в Самборі [illegible] проводили ними голова „Сокола“ [illegible] було зі занятт Стрільщини, в Самбірщині [illegible]

[illegible] сокільських свят та одно окружне в Самбо[illegible] р. Ці свята мали підготовити справність на красний [illegible] сокільський здвиг, що має відбутися у Львові ще восени [illegible] р. У Самбірщині й Турчанщині є всього 11 со[illegible] сокільських гнізд — за оснування нових гнізд влада не [illegible] дозволу. Відрадним явищем є те, що всі гнізда [illegible] Самбірська округа зараховується до І. групи [illegible] Самбірська округа. Після дискусії над звітом на вне[illegible] сокільських гнізд [illegible] вибрали нову Старшину: голова — [illegible] м-р А. Сілецький, Литвиненко, Пав. д-р Раб'й, члени: м-р А. Сілецький, Литвиненко, Пав[illegible], Явим. Ірва Стебельська й Ільчишин. До [illegible] Комісії увійшли: д-р Хомин, проф. Мартинович і д-р Парфанович. На закінчення зборів присутні [illegible] відспівали сокільський гимн.

СТРИЯ.

Святочне прийняття у нового пароха згуртувало [illegible] Службу Божій на Різдво представників українських [illegible] Крім духовників з'брались тут численно представників всіх економічно-культурних установ, при[illegible] провідник Стрийщини сеніор д-р Гора[illegible] Ідучи слідами своїх попередників, новий парох [illegible] у цей спосіб офіціяльно в нов'й своїй резиденції згур[illegible] найвизначніших громадян, щоби з нагоди Христового Різдва спільно обговорити найважніші справи [illegible] праці в Стрию. По святочних побажаннях адв. [illegible] Дмитрів, делегат на Зїзд УНДО у Львові, [illegible] з ходу його нарад. Принагідні підносили за[illegible] опозиції, яка через роспис[а]ння й переведення [illegible] анкети в „Ділі" мала відвагу показати укра[illegible] суспільности небезпеку, що прийшла для нас [illegible] та зазначив нормалізації. Д-р Гарасимів [illegible] той зайт завзяттям до праці, на всіх ділянках [illegible].

Новий Рік стрічало українське громадянство в На[illegible] Домі. Т-во „Українське Касино" подбало про [illegible] добру програму. Д-р Гарасимів та адв. Охримович [illegible] зібраних святочними побажаннями, після [illegible] гутірка і товариські забави тягнулися вже [illegible] білого дня.

Ялинка. Цього року ялинку улаштувало майже [illegible] товариство для своїх членів. І так: Т-во „Со[illegible]" для своїх членів, Рідна Школа для своїх, Зїзнет[illegible]" для своїх членів, [illegible] окремо, стараючись у цей спосіб і своїх членів [illegible] запрошених гостей поінформувати про вагу това[illegible] та уприємнити молоді тих кілька годин серед [illegible] святочного настрою.

Союз Українок улаштував другого дня Різдвяних [illegible] виставу „Ой видно село" і пізніше товариську [illegible] для членів українських установ у Німецькім Домі. Однак по виставі зібралось багато невідповідно [illegible] молодих людей, які уможливили забаву [illegible] і в цей спосіб перекреслили добрі наміри товариства. [illegible] будуче добре булоб такі забави улаштовувати при [illegible] контролі учасників, щоб у цей спосіб уне[illegible] всякі галабурди непокликаних одиниць.

Йордан. Кілька днів перед Йорданом кружляли по [illegible] поголоски, що військовий капелян „заказав" о. [illegible] Гавриліщинові уладити спільне богослужен[illegible] з латинським пароxом і по свяченні води запроси[illegible] всі військові й цивільні та автономічні уряди. Таке [illegible] читали в захристії церкви у Стрию церковні [illegible] і розуміється, занепокоєні розповідали всім [illegible] такі домагання військовости. Громадянство звер[illegible] до о. пароха по вияснення і він, покликуючись [illegible] інструкцію Митроп. Консисторії, успокоїв усіх, що [illegible] жадного пресію військовости на церкву не може [illegible] і відправа Йорданських богослужень відбу[illegible] подібно, як минулого року. Однаке військовість [illegible] з окремого свячення води для війська, [illegible] за одну з читаних Служб Божих прийшов ма[illegible] відділ війська, а в рецті богослужень не було ві[illegible] з військовости ані з органів державної влади. За [illegible] Службу Божу відправлявй о. парох Гаврилишин в асисті оо. катехитів Хировського і Мартинкова, [illegible], як все гарно співаючи, о. катехит Ліщин[illegible]. Хор під управою п. Пас'ки підносив красу на[illegible] обряду. Приявність представників українських [illegible] робила д. добре враження. По Службі Божій [illegible] процесія з церкви на Лани з о. Цурков[illegible] і поважною музикою і разом непроглядні ма[illegible] народу при чудовій погоді перейшли на ріку, де по[illegible] води. Вже давно не було такого чудового Йор[illegible], говорили старики і тішилися, що гарна погода [illegible] всім взяти участь у цім торжественнім [illegible] святі.

Проскура. Дня 16 січня відбулася проскура в [illegible] і в Т-ві „Сила", при чому кожне з цих то[illegible] старалося своїм членам і запрошеним гостям [illegible] вечір колядками та святочними гутірка[illegible]. — На сам Йордан відбулася репрезентаційна про[illegible] в Т-ві „Міщанська Бесіда". Три кімнати Т-ва [illegible] повних членів і делегатів україн[illegible] установ, які прибули, щоб засвідчити свою по[illegible] для цього Т-ва. Проскуру поблагословив і [illegible] зложив за цілі голови Т-ва о. парох Га[illegible]. Під милій гутірці скоро минав час, пере[illegible] промовами делегатів і членів. У промовах [illegible] підносити в цей спосіб святочний [illegible] зібрань.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ангел мира.

Пан Софрон Калитка, емерит, з доброю платнею і добрим серцем сидів напроти мене в одній львівській кварні і журився.

— Що вам! — казав з завистю в голосі — що вам, пане дію, львовянам! У вас кипить праця, у вас люди вищого покрою, у вас кожний посвятить свої особисті симпатії чи антипатії — коли йде про загальне добро...

— Помиляєт... — пробував я опонувати.

— Не перечте, бо не повірю. Я, пане дію, знаю львівські відносини. Зовсім не те, що на провінції. У нас — поняття не маєте, волосся дубом стає. Маленьке містечко то одно велике багно! Що крок то ропуха, що два таке трясовиння, що гидь чоловіка бере. Амбіції, амбіційки, часті образи а вічні обмови, праця стоїть, нарід гіршиться і тому такі висліди. Село хоче мати з „панів" добрий приклад, а тимчасом... — і пан Калитка зітхнув тяжко і сумно.

Я глянув на мого співбесідника. Лагідні сині очі сльозами заходили, а щирі уста трагічно скривились.

— Спати не можу! — продовжував пан Калитка. — Нераз як почну думати про те все, то зропала решта ночі. Цеж, пане дію, жахлива річ. На кожнім кроці, в кожній установі гризня і гризня.

— Пане надінспекторе, — впав я на добру думку — чи не моглиб ви взятися за помирення цих усіх людей? Чи не моглиб ви санувати ці нездорові відносини? Станьте, пане надінспекторе, ангелом мира у своїм містечку!

Пан Калитка зітхнув знову, тим разом ще тяжче і ще сумніше.

— Пробував я, пане дію, пробував... Неможливо! Може в іншім місті, то чому ні. Але не в нас... Кажу вам, панове столичники, як не возьметесь до нашого міста і не вичистите тої Авгієвої стайні — цілий повіт зійде нінащо.

І пан Калитка ще довго сидів коло мене і журився страшними відносинами в своїм місті.

А коли попрощався, лишив по собі враження прекрасного чоловіка, якому лежить на серці наша незгідливість, ота історична хиба, що в кожній добі нашої бувальщини панош[и]лася в Соборній.

— — — — — — —

Припадок, не знаю: добрий чи злий, завів мене недавно в містечко пана Калитки.

Пригадав я собі його слова, його тяжкі жалі на відносини в цьому місті і пішов поміж люди довідатися.

В філії „Просвіти":

— Скажіть мені панове, чому у вас так усі сваряться?

— Всі?! Звідки такі відомости? Бувають тут і там випадки, але де їх нема? Колиб не такий наприклад надінспектор Калитка, що вічно інтриґує...

В кружку „Рідної Школи":

— Чи справді у вашому місті такі забагнені відносини, таке все розварене?

— Хто вам казав?

— Ну... Я... довідався...

— Ах, певно від Калитки!? Так?

— А хочби.

— В такому разі ми дома. Якби не він, то багато ліпше булоб. На кожних зборах, на кожній нараді — вічний опозиціонер, вічно, з чогось невдоволений і вічно ображений...

Де я не пішов, з ким не говорив — усюди Калитка і Калитка. Той самий з лагідними синіми очима, повними журби за народне добро.

Вимріяний ангел мира, який так добре надається до... концентраційного табору.

Галактіон Чіпка.

На допомогу студентству.

Виказ дальших жертв:

Одноразові датки: Маслосоюз, Львів 200 зол.; Приют Дівчат, Самбір 63 зол.; Нове Село (переліз датків), Львів 37.25 зол.; Народна Торговля, Львів 22 зол.; Кружок Р. Шк., Тернопіль 20 зол.; о. Черкавський, Радимно (з тацi) 16.29 зол.; Священики і гості на празнику в Середопільних 8 зол.; Греко-катол. парох. Уряд Дмитрів 6.30 зол.; проф. Іван Манулик, Перемишль 1.10 зол.; Благідна Теодор, Тернопіль 0.30 зол.

По 30 зол. зложили: Український Кооперативний Банк „Поміч", Теребовля; Дністер, Львів; П. С. К. Теребовля.

По 25 зол. зложили: П. С. К. Борщів; Крайове Т-во Охорони Дітей, Львів.

По 15 зол.: Районова Молочарня, Яворів; Смаль Петро, нотар у Теребовлі.

По 10 зол.: Українське Технічне Т-во, Львів; Союз Кооператив, Чортків; д-р Панас Білинський, Збараж; І. К. Варшава; д-р Воробець Тома, Теребовля; д-р Золітний Антін, Теребовля; д-р Мохнацький Олег, Теребовля; Окружний Відділ Взаїмної Помочі Українського Вчительства, Теребовля.

По 7 зол.: о. Клепарчук (зі збірки), Черниця; Ярмолюк Максим, Монастирі; Кооператива „Власна Поміч", Будилів.

По 5 зол.: Петро Чубатий, Львів; Теодор і Антонія Якуляки, Львів; Калина Кохалюк, уч. І. кл. Почапки; д-р Лісикевич Мирон, Ліско; Амвросий Лев, Собітка; д-р Орест Яросевич, Ліско; Савойка, Львів; пп. Марками, Львів; Службовики Маслосоюзу, Львів; інж. Кульчицький, Катовиці; інж. Дяков, Катовиці; гр. кат. Церква в Глубічку Великім; Мирошничева, Дуба; м-р Наталія Медвідська; Звірик Осип, Ропчиці; о. Василь Болінговський, Збараж; Іван Дудич, Горуцько; Галицький Яків, Теребовля; Мельничівна Юлія, Теребовля; о. Мохнацький Степан, Теребовля; інж. Мохнацький Богдан, Теребовля; д-р Палійчук Петро, Теребовля; Старицків Володимир, Теребовля; дир. Яцків Петро, Теребовля; проф. Чайківський Павло, Теребовля.

По 4 зол.: о. Роман Зарицький.

По 3 зол.: Орест Домбровський, Олива; Олена і Волод. Ковальчуки, Мушина; о. Юрій Метик, Боратин; Клепач Павло, Рівне; Теодор Вибранець, Сокаль; Евген Білинський, Збараж; інж. Бучковський Ярослав, Теребовля; Гарасимівна Евгенія, Теребовля; Курочка Марія, Теребовля; Тимківна Михайлина, Теребовля; інж. Тептева Андрій, Теребовля.

По 2 зол.: Максимович Яків, Турков; інж. Босмир, Теодосіїв; Віник Святослав, Поморяни; М. Сороковський, Перемишль; Адольф Кудрик, Добромиль; Осип Струтинський, Косів; інж. Севицький Волод., Коломия; Яків Мошок, Самбір; о. Степан Онишкевич, Кутно; Ортинська Розалія, Рихтичі; Лев Кособутера, Збараж; м-р Р. Білинський, Збараж; Савойна Фараксия. — В Теребовлі по 2 зол.: Кобильник Михайло, дир. Козак Іван, Копачівський Теодозій, Повиташин Мирослав, Пророк Йосиф, Синенький Іван, проф. Губицький Володимир, інж. Геванницький Константин, інж. Радловський Володимир, о. Жолкевич Володимир.

По 1 зол.: Сидор Середа, Яковичі; Ільницький Ярослав, Львів, Василь Вишневський, Тучки; Іван Ференц, Гута Стара; Шкірко Микола, Рудники; Лотиновець Михайло, Курів; Емануель Чесник, Львів; Володимир Мороз, Львів. — Зі Збаража по 1 зол.: м-р Т. Данилів; Ярослава Брезіцька; Майковська; Корбіянa; проф. Королюк; Богачевський. — З Теребовлі по 1 зол.: Білинський Евген; Благітка Бартко; Головатий Павло; Гринів Іван; Завара Михайло; Козак Евстахій; Константкевич Осип; Кружіський Іван; Лешишак Евген; Маковський Іван; Мартинюк Бронислава; Семків Роман; Осташків Григорій; Стечишин Іван; Стечишин Михайло; Бучма Іван; Іванчук Василь; Родник Далиницький Володимир; Приступа Павло; інж. Раковський Ярослав.

По 0.50 зол.: проф. Павло Бабяк, Збараж; Погорілова Марія, Теребовля; Кобзтоцький Ілля, Теребовля.

Щомісячні датки: Р. С. У. К., Львів 100 зол.; Нове Село (Львів) 10 зол.; Службовики Маслосоюзу, Стрий 5 зол.; Громадянство Перемишля (збірка) 110 зол.

Загальна сума всіх датків **1.174 зол. 74 сот.**

Всім П. Т. Жертводавцям складаю щиру подяку.

На численні запити виясняю, що часові опізнення при проголошуванні виказів жертв повстають виключно з причин технічної натури. У своїй черзі кожна жертва буде проголошена.

За Академічне Душпастирство: о. д-р Гриньох Іван, Львів, пл. св. Юра 5.

—o—

Спорт.

КОМУНІКАТ ВИДІЛУ ФІЛІЇ КЛН. ЛЬВІВ.

Подаємо до відома, що заповіджені на суботу і неділю 29. і 30. п. м. змагання до норвеської комбінації не відбудуться.

Одночасно пригадуємо, що в неділю 30. п. м. уладжуємо у своїй домівці при вул. Рутовського 22, III. **„Товариський Вечір"** в год. 18-ій для членів і впроваджених гостей.

Виділ.

УКРАЇНА — СВІТЕЗЬ.

Боксерський метч обох дружин відбудеться в неділю, в год. 7. веч. у Спортовій Галі при вул. Яблоновських. Україна виступить у такому складі: Тиньо, Кіт, „Гаїк", Рудницький, Опудляк, Лайбюк, Левкович; Паш[и]и. Ціни вступів низькі!

—o—

Листування Редакції.

ВП. В. Сімячкий, Поага. Статти на ту саму тему буде у нас, гл. „Діло" з 23. січня, „Літературна Сторінка", тому вдруге містити не можемо.

Полк. І. Литвиненко, Каліш. Булиб дуже радо помістили, колиб дістали Вашу рукопис — три місяці раніш. Щоденник не може містити некрольогу людини, яка померла в половині жовтня мин. року. Жалієм, але видрукувати цього тепер не можемо.

Театри.

Великий Театр:

Субота 29. І. год. 7.30 „Старосвітська ідилія". Для молоді недозволене.

Неділя 30. І. год. 3.30 попол. „Сісі"; год. 7.30 „Старосвітська ідилія". Для молоді недозволене.

Театр Рікнородностей:

Субота 29. І. год. 7.30 „Дімок з карт".

Неділя 30. І. год. 3.30 попол. „Розрахунок"; год. 7.30 „Дімок з карт".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

СУДОВА ВИШНЯ:
29. І. Шар'ка.
30. І. Довбуш.

КІНА.

АПОЛЬО: „Останній алярм".

АТЛЯНТИК: „Предивна брехня Ніни Петровни".

ВАНДА: „Підводний човен" і „Сісі".

ГРАЖИНА: „Наречена з Відня" (оп. Легара).

ЕВРОПА: „24 години кохання".

КАСІНО: „Королева передмістя".

КОПЕРНИК: „Історія одної ночі" з Шарлем Боє.

МАРУСЕНЬКА: „Дибук".

МЕТРО: „Пісенькар зі Відня", „Орел летить до Китаю".

МІРАЖ: „Дипльоматична жінка".

МУЗА: „Король і хористка".

ПАКС: „Не забудь про мене" (з Вен. Джіглі, Магдою Шнайдер, Петром Боссе).

ПАЛЯС: „Улан княза Йосифа".

РАЙ: „Крайцерова соната" з Лілль Даговер.

РІЯЛЬТО: „Подружжя о любові" з Мирною Льой і Варн. Бакстером.

СВІТ: „Забуті лиця", „Білий Тарзан".

СТИЛЕВЕ: „Графиня Владімова" і ревія.

ТОН: „Мистці глупоти", „Дармоїд".

УТІХА: „Підводний човен ч. 9" і ревія.

ХИМЕРА: „Скитальці півночі".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Барсельона" та „Світова вистава".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Китай і Індокитай".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 29. січня 1938.

6.16—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.40 С. Барер, форт., А. Самоно скрипка, з пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт бажань, пл.; 15.20 Технічна скринька; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Чистій з Монтро" на осн. Е. Мілера; 16.10 Композиторський концерт д-ра Северина Барбага: скрипка, віол., форт., 16.50, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Світ в очах шляхтича із саської доби; 17.15 Концерт солістів; 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спортові вістки; 18.10 Суспільна гутірка; 18.30 18.53 Програма на завтра; 18.15 Оперетові та фільмові мельодії на сольових інстр., з пл., 18.35 Св. Іван Боско — виховник; 19.00 „Коли виросту, буду летуном" авд. для дітей, Саньми за кордон, весела авд. з музикою; 20.00 Як карнавал, то карнавал, вок.-муз. концерт, 20.45 Веч. денник; 21.00 Танц. вечерниці, орх., у перерві коло год. 22.50 23.00 Ост. вістки, Огляд преси, Метеорольог. комунікат.

Неділя, 30. січня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Ран. денник, 8.15 Для села: Хліб. гаветка, гр. пл., Властива ціна плодів у господарстві, 8.30 Навозова господарка, 8.40 Адам: „Колиб я був королем", увертура, пл., 8.50 Як робити засоби леду, 10.30 Пучіні „Богема" з пл., 11.30 Битва народів під Ляйпцігом, 12.03 Муз. поранок, 13.00 Фільм. огляд, 13.10 „У настрою" з життя еміґр. робітників у Вестфалії, 13.30 Музика форт. у вик. Івана Бережанського, пісеньки І. Пашковська, октет, 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Суспільна гутірка, Музика з пл., Репортаж, 15.45 Для старших дітей: „Там, де турецький перець росте". 15.55 гр. пл. для дітей, 16.05 Суїти на смичк. орх., 16.45 Анекдоти та життя, 17.00 Медвідь із бабою, орх., монологи, Куток гумору, спів, Шевко й Тонько, 18.55 Театр Уяви: „Друга жінка" на осн. Кожельовського, 19.05 „Село Пруси колядує", 20.00 Концерт смичк. квартету, 20.35, 21.00 Спортові вістки, 20.40, Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.15 Гумор на цензурі, 21.45 форт. рецітал. Кл. Аро, 22.25 Легка музика з пл., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Колірові серпантини, легка словно-муз. авд. Юр. Тепи.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 29. січня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні; 18.00 Орх., 20.00 21.00 „Барвний світ оперетки", орх., хор, солісти; БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 22.20 23.00 „Казки Гофмана" оп. Офенбаха; БРЮСЕЛЯ ФР. 21.15 22.00 23.00 24.00 „Іродіяда" оп. Масенета; БУДАПЕШТ 12.05 Пісні та музика, 17.30 18.00 Танц. музика; ВІДЕНЬ 18.00 Нар. пісні, 20.45 Веселий вечір, 21.50 Брамсові твори; ГАМБУРГ 20.40 21.00 „Мошка" оп. Достала; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; КЕНІГСБЕРГ 20.00, 21.00 „Студент-прошак" оп. Мілекера; МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 22.00 23.00 24.00 „Людина, що сміється" оп. Аріга Педроля; ПРАГА 17.55 Нім. авд.: Орх. концерт, 20.00 21.00 „Король волоцюг" оп. Фрімля; РАДІО ПАРІ 18.00 18.30 Для дітей, 21.15 Півд.-амер. пісеньки, 21.30 22.00 Театр. вечір „Ле Ментер" ком. Корнея; РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00 22.00 Комедія.

Неділя, 30. січня 1938.

БЕРЛІН 9.30 16.00 18.00 Розр. музика, 19.15 20.00 21.00 Концерт військ. орхестр; БІЛГОРОД 18.15 20.00 Пісеньки; БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00 22.00 „Клівія" оп. Достала; БУДАПЕШТ 12.30 Симф. концерт, 17.00 Циг. музика, 18.15 Спів, 22.40 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 11.45 12.00 Концерт симф. орх., 15.40 Концерт квартету, 19.30 Виступ Віннер Зенгеркнабен, 20.00 21.00 „Відень то Відень" попурі, сол., квартет, орх., 22.30 Танц. музика; КОШИЦІ 18.00 Концерт хору; МІЛЯНО 17.00 18.00 Розр. концерт, 21.00 22.00 „Паганіні" оп. Легара; ПРАГА 9.00 „Місса Папе Марцеллі" Палестрини, 15.30 Розр. концерт, 17.35 Нім. авд.: Спів, 20.10 21.05 Розр. прогр.; РАДІО ПАРІ 17.45 18.00 19.00 Симф. концерт, 20.30 Гавайські гітари; РИМ 17.00 18.00 Симф. концерт, 22.25 Музика та пісеньки; СОФІЯ 18.00 Пісні, 18.15 Легка музика та пісеньки, 19.00 Вок. концерт, 21.00 Оп. мельодії; ФЛЬОРЕНТІЯ 16.30, 18.00 „Федора" оп. Джордано.

Подяка.

Бог покликав до себе пок. АНТОНА ЛУКІЯНОВИЧА, забираючи нашим дітям батька, мені подруга. Тоді наші знайомі, приятелі і товариші Покійного, виявили нам багато зичливости, співчуття, поспішили в поміч і віддали Покійному останню прислугу. Усім їм щиро дякую. Зокрема дякую Всч. Духовенству: о. кан. Кишакевичеві, о. кан. Дзеровичеві, о. кан. Липинякові, о. проф. Бучацькому, о. д-рові Гриньохові, о. проф. Жданові. Представникові Т-ва „Просвіта" п. Петренкові. Товаришам Покійного: рад. Кліщеві, апеляц. судді Федусевичеві, рад. Ракові і всім П. Т. Товаришам праці. Представникові П. Т. адвокатів д-рові Костеві Паньківському. Директорові „Нар. Торговлі" Лазоркові і П. Т. товаришам праці старшої доньки. Дирекції Гімназії СС. Василіянок: о. кан. Липинякові за панахиду, гімназійному хорові за спів, молоді за участь у похоронах і вінок. СС. Янович і проф. Мощібовичеві за провід над учнішими, СС. Венедикті і Любові і товаришкам молодшої доньки. Проф. Д-рові Сімовичеві і дружині, п. д-рові Несторові Низанківському. — Спасибі всім!

Стефанія Лукіяновичева.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Тов. „Українська Бурса" в Стрию відбудуться 16. лютого 1938 р. в год. 18. в домівці Маслосоюзу з таким порядком нарад: 1) Відкриття Зборів. 2) Відчитання протоколу з останніх загальних зборів. 3) Звідомлення голови з діяльности Товариства за р. 1937. 4) Звідомлення скарбника. 5) Звідомлення Провірної Комісії і внесення признати абсолюторію уступаючій Старшині. 6) Вибір голови, 4 членів та 2 заступників на 1 рік. 7) Внески і запити. В разі неприявности відповідного числа членів, другі Загальні Збори відбудуться в год. 19 без огляду на скількість членів. — Сілецький Осип вр. голова. Романишин Теодор вр. секретар. 237

Українські політ-вязні в Равічі з нагоди 20-ліття бою під Крутами складають 44 зол. для українських безробітних.

БІРЖА.

Львів 28 січня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·38, 88·95, Доляри американські 5.27·50, 5.25·00 Доляри канад. 5.27·00—5.24·50, Фльорени гол. 295·32—293·60, Франки фр. 17·32—16·82, Франки швайцарські 122·40—121·60, Фунти англ. 26·48—26·32, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·60—16·90 Кор дан. 118·19—117·35 Кор. норв. 132·98—132·00, Корони шв. 136·53—135·55, Ліри італ. 21·80—21·00, Марки фінлянд. 11·70—11·25, Марки нім. 112·00 — 108·00 Шилінги австр. 99·20—98·20, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 119·00 — 115·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 65·38, 64·88 3 інв 1 ем. 80·75 серія 89·75, 3 поз. інв. 2 ем. 81·50, серія 91·00, 5. конверс. 68·75 прем дол. 42·25, 4 консол 67·00

Папери.

Банк Польський 116·00 Цукор 37·00, Вуголь 32·50, 31·50, Ліпьноп 65·00, Моджеїв 15·50, Островець 57·00, Стараховичі 39·25, 38·25, 38·50, Габербуш 49·75.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 28. січня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·00 зол.
1 кг. масла експ. включ. з опак.	3·00 зол.
молоко	16—17 сот
яйця (копа)	7·00—7·20 зол

Тенденція на масло і яйця знижкова, на молоко вдержана.

КУПНО-ПРОДАЖ

ЛІЖКА металеві Ярнушкевича, оказійно продає Рейчнер, Легіонів 37. 31 3-3

ВИПРАВИ кухонні комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 99.— з млинками, залізком і т. д. РЕНЧНЕР, Легіонів 37. 31 6-6

КОМПЛЕТНИЙ ДЕТЕКТОР в гарній скринці 11.50. Радієва робітня „Радіотон", Львів, Оссолінських 10, тел 117.41 171 6-12

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, **НАСІДІВКИ**, великий вибір, **ЗАЯЦЬ**, Оссолінських чотирнацять. 145 8—10

ПРОДАМ парцелю 200 сяжнів в Кривчицях. Листи до Адміністрації „Центрум". 247 1-3

ПАРЦЕЛЯ сонішна 183 сяжнів 24 м. фронту при горішній Личаківській на продаж. Відомість телефон 280-82 між год. 9—10 і 1—2. 244 1.1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЮ доброї посади: може бути і на сторожа дому за кавцією 800.— зол. Зголошення Львів, ул. Городецька ч. 26 партер у п. Свищової. 230 2—2

СОВІСНА, середніх літ інтелігентна приймe посаду кухарки-господині або до малої дитини чи хворої особи. Якнайкращі свідоцтва. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Совісна". 236 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ДЛЯ ЛІКАРЯ місце на Волині, негайно можна заняти. Зголошення Адміністрація „Від зараз 99". 239 1.1

РІЖНІ

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка ондуляція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань. Сикстуська 8, вхід через браму. 243 1-2

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЯХ, Львів, пл. Марійська 5 направляє ріжного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2318 a 15-15

БЮРО ПРИПОРУЧЕНЬ „СВЯТОВІД" влекшує життя, все полагодить всюди в краю і за кордоном. Львів, Академічна 23, тел. 200.08. 2287 25-30

ШЛЮБНІ, БАЛЕВІ СМОКІНГОВІ УБРАННЯ, ВИПОЗИЧАЮ, ЛЬВІВ, ПЛ. ТЕОДОРА 4. 2729 9-15

НА КАРНАВАЛ випозичає убрання фракові, смокінгові, жакетові. Колонтая 10, тел. 215-37. Ціни низькі. 232 2-

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка розписує отсим конкурс на місце головного книговода й господаря видавничих підприємств, в одній особі. Платня відповідно до умови.

Прохання, враз із життєписом та свідоцтвами відбутих студій і відповідної практики, вносити до 10. лютого п. р. до канцелярії Т-ва (Львів, вул. Чарнецького 26). Всякі особисті інтервенції виключені.

Виділ НТШ

КОНКУРС.

Філія „Просвіта" в Красиці прийме оргaнізатора-диригента з відповідною практикою. Оферти з порученням повітових освітніх і кооперативних установ вносити до 5. лютого п. р. Платня за умовою.

Рада.